

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ЄВРОПЕЙСЬКИХ І СХІДНИХ МОВ ТА ПЕРЕКЛАДУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

**«Розвиток компетентностей читання на уроках з англійської мови
у 8 класі СЗОШ»**

Виконав: здобувач 2 курсу,
групи ФЛмл-22м
Спеціальності 035 «Філологія. Мова та література (англійська), Медіакомунікації
в міжнародних відносинах»
Беліков Вадим Віталійович
Керівник: Галкіна Я. В.,
Доцент

Дніпро
2024

**УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Зав. кафедри Зінукова Н.В.

д. пед. наук, доцент

« 01 » вересня _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ

**на кваліфікаційну роботу здобувачу денної форми навчання
освітнього ступеня «магістр» Філологія. Мова та література (англійська),
Медіакомунікації в міжнародних відносинах спеціальності 035 Філологія
Белікова Вадима Віталійовича**

Тема кваліфікаційної «Розвиток компетентностей читання на уроках з англійської мови у 8 класі СЗОШ»

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи		Підписи
		за планом	фактично	
1	Закріплення керівника кваліфікаційної роботи	02.09.2023	02.09.2023	
2	Вибір та обговорення теми кваліфікаційної роботи	03.09.2023	03.09.2023	
3	Остаточне затвердження теми кваліфікаційної роботи	24.10.2023	24.10.2023	
4	Одержання завдання на кваліфікаційну роботу у наукового керівника	03.09.2023	03.09.2023	
5	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	28.09.2023	28.09.2023	
6	Виконання першого розділу	30.10.2023	30.10.2023	
7	Виконання другого розділу	30.11.2023	30.11.2023	
8	Виконання третього розділу	22.12.2023	22.12.2023	
9	Оформлення висновків і рекомендацій	30.12.2023	30.12.2023	
10	Оформлення роботи, одержання відзиву	24.01.2024	24.01.2024	
11	Попередній захист кваліфікаційної роботи	11.12.2023	23.12.2023	
12	Захист кваліфікаційної роботи	15-18.2021	16.01.2024	

Керівник кваліфікаційної роботи: Галкіна Яна Вікторівна, доцент.

Дата видачі завдання «02» вересня 2023 р.

Здобувач

Керівник

кваліфікаційної

роботи

Затверджено на засіданні кафедри

Зінукова

ВІДГУК КЕРІВНИКА

на кваліфікаційну роботу на тему «РОЗВИТОК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЧИТАННЯ НА УРОКАХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У 8 КЛАСІ СЗОШ»

здобувача 2 курсу групи ФЛмл-22м Спеціальності 035 «Філологія. Мова та література (англійська), Медіакомунікації в міжнародних відносинах» Белікова В.В.

Оцінка окремих складових дипломної роботи:

1. **Оформлення роботи** (не більше 10 балів) – (відповідність оформлення кваліфікаційної роботи встановленим університетом вимогам: кількість сторінок; оформлення титульного листа, таблиць, діаграм, посилань, списку літератури тощо)

7

Своєчасність подання окремих елементів роботи керівнику (кожний своєчасно поданий елемент дає по 5 балів, не більше 20 балів) – 9

Теоретичні та аналітичні аспекти роботи (не більше 25 балів) з них:

- Структура та логічність побудови роботи – 4 _____

(відповідність змісту назви теми, наявність змісту та Вступу; виділення 3-4 підрозділів, в кожному з яких по 2-3 параграфи, наявність та зміст Висновків, логіка побудови роботи в цілому та в межах окремих розділів)

- **Фактичний матеріал** – 4 _____

(наявність фактичного матеріалу, в тому числі зібраного здобувачем за допомогою лінгвістичного аналізу)

- **Використання наукових методів аналізу** – 4 _____

- **Використання літератури** – 5 _____

(масштаб представлення в роботі сучасних досліджень даної проблематики, критичність аналізу публікацій та підходів, представлених в літературі та інших інформаційних джерелах)

- **Повнота та деталізація** (ступінь повноти та деталізації в процесі розкриття основних аспектів теми роботи) 4 _____

2. **Практична реалізація результатів дослідження** (не більше 20 балів) - 13 _____

(наявність та ступінь обґрунтованості рекомендацій та пропозицій, які викладені в роботі та представляють власний погляд здобувача)

3. **Оцінка попереднього захисту** (не більше 25 балів) - 25 _____

Додаткові думки та загальний висновок керівника _____

Робота докладно вивчає методичні підходи до розвитку компетенції читання на уроках англійської мови. Робота має логічну структуру. Автор обґрунтовує поняття педагогічних компетенцій, аналізує чинну навчальну програму для середньої школи, вибудовує власну систему вправ, викладених у конспектах відповідних уроків. Робота відповідає усім вимогам і рекомендується до захисту

Загальна оцінка (не більше 100 балів) 75__

Керівник

кваліфікаційної роботи

Я. В. Галкіна, к. філол. наук, доцент

„12” січня 2024р.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1	8
ЗАГАЛЬНІ НАУКОВІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ МЕТОДИКИ РОЗВИТКУ ЧИТАННЯ	8
1.1. Концепція вивчення англійської мови в Україні	8
1.2. Читання як вид наукової діяльності	16
1.3. Методи формування умінь читання на уроках англійської мови.	23
РОЗДІЛ 2	32
ОГЛЯД ТА АНАЛІЗ ЧИННОЇ ПРОГРАМИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ ТА НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В АСПЕКТІ ЧИТАННЯ	32
2.1 Місце розвитку читання у навчальній програмі з англійської мови для 8 класу	32
2.2. Аналіз підручників та методичних посібників для 8 класу в аспекті розвитку читання	37
РОЗДІЛ 3	47
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЧИТАННЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	47
3.1. Урок «Me and my family»	47
3.2 Урок «Agatha Christie's: The Queen of Mystery»	60
3.3 Урок «Cristmas traditions in Ukraine and The UK»	71
ВИСНОВКИ	85
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	86

ВСТУП

Англійська мова, як відомо, є найпоширенішою міжнародною мовою, що об'єднує різні сфери життєдіяльності людини, такі як бізнес, наука, культура та освіта. У сучасному світі володіння англійською є важливим для досягнення успіху в будь-якій сфері зайнятості. Вивчення цієї мови відіграє критичну роль у навчальному процесі, розвиваючи не лише комунікативні навички, але й сприяючи загальному розвитку особистості, підвищуючи повагу до англомовних культур та поглиблюючи лінгвокраїнознавчі знання.

Ця робота присвячена дослідженню методів розвитку навичок читання англійською мовою серед учнів 8-го класу. Актуальність цієї теми полягає в тому, що в сучасному світі вміння читати та розуміти іншомовні тексти набувають все більшого значення через великий обсяг інформації та досягнення у галузях, таких як наука та освіта, які не тільки не стоять на місці, але й постійно розвиваються. Читання, як засіб комунікації, є одним з найважливіших аспектів мовленнєвої діяльності кожної людини та, безсумнівно, є необхідним для успішного володіння іноземною мовою, згідно з вимогами навчальних програм та стандартів.

Мета даної курсової роботи полягає у вивченні методики розвитку навичок читання англійською мовою учнів 8-го класу. Для досягнення цієї мети сформульовано наступні завдання:

- Проаналізувати державні освітні документи стосовно формування англомовної компетентності в читанні для 8-го класу.
- Визначити цілі та зміст формування англомовної компетентності в читанні для учнів 8-го класу.
- Уточнити вимоги до текстів для читання, завдань та критерії їх відбору для розвитку навичок читання англійською мовою учнів 8-го класу.
- Проаналізувати навчальні підручники з англійської мови для 8 класу.
- Відібрати та створити автентичні тексти для розвитку навичок читання англійською мовою учнів 8-го класу.

- Розробити фрагменти уроків з розвитку навичок читання англійською мовою для учнів 8-го класу.

Факт, що процес читання й вилучення інформації має велике значення для спілкування та соціальної активності, безсумнівний. Цей вид письмової комунікації дозволяє передати досвід у різних сферах життя, розвиває мислення, розширює емоційний спектр особистості, впливає на загальний процес навчання та виховання. Ці навички допомагають людині успішно орієнтуватися у зростаючому потоці інформації, будувати власний шлях у навчанні, враховуючи власні потреби та можливості, які надає сучасна система освіти.

Питання формування вмінь читання англійською мовою розглядалося через призму теорії та практики мовленнєвої діяльності. Г. Мальковського, Полонської Т. К., Хатнюк Н. С., Грибачова Є. В., Л. Джинсона, В. Параниної, М. Овдія, О. І. Касьян, О. В. Дорофєєвої, Т. М. Маркова. Відомі праці таких вчених-методистів, як Л. Г. Краснобай, Л. В. Груб, М. Командер, М. де Герреро, С. Пальчевський, відіграють важливу роль у цьому контексті.

Для досягнення цих завдань використано наступні методи роботи:

- Аналіз чинних державних освітніх документів.
- Оцінка автентичних навчально-методичних комплексів з англійської мови.
- Відбір навчального матеріалу.
- Розробка детального конспекту уроків для 8-го класу середньої загальноосвітньої школи.

Наукова новизна цього дослідження виявлена у впровадженні теоретичних основ розвитку навичок читання англійською мовою для учнів 8-го класу.

Практичне значення даної роботи полягає у розробці фрагментів уроків, спрямованих на розвиток умінь читання англійською мовою учнів 8-го класу, які можна використовувати на уроках англійської мови у середній загальноосвітній школі.

Темою дипломної роботи було обрано «Розвиток навичок читання на уроках англійської мови у 8 класі середньої загальноосвітньої школи».

Дослідження проводилось на основі підручників з вивчення англійської мови для учнів 8-го класу українського видавництва таких авторів як А. Несвіт, О. Карпюк та В. Буренко.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ НАУКОВІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ МЕТОДИКИ РОЗВИТКУ ЧИТАННЯ

1.1. Концепція вивчення англійської мови в Україні

У реаліях сучасного світу англійська мова здобула статус міжнародного комунікаційного засобу, вона є ключем доступу до глобальних інформаційних ресурсів, наукових досліджень, технологічних новацій та культурного обміну. Український народ, як і багато інших, розуміє важливість вивчення англійської мови і активно сприяє її поширенню та освоєнню серед своїх громадян.

Англійська мова в Україні має статус другої офіційної мови наряду з українською. Це свідчить про важливість її ролі як засобу комунікації в різних сферах життя, включаючи бізнес, освіту, науку та технології. Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування, насамперед англійської мови, в державних і комунальних закладах освіти [10, ст.18]. Це означає розвиток інноваційних методик навчання, підтримку мовних програм та обміну викладачами та студентами з іншими країнами, де англійська мова вивчається на високому рівні. Освіта спрямована на розвиток особистості, підвищення її культурного рівня та громадянської свідомості [11].

Стратегічною метою сучасної освіти є формування високоосвіченої, інтелігентної, самодостатньої творчої особистості з інноваційним типом мислення і діяльності, здатної гідно відповісти на виклики цивілізації. Україна є полікультурною і багатонаціональною державою, тому особливого значення набуває виховання громадян у природовідповідному середовищі національної культури (духовної та матеріальної), становлення патріота України.

Україна втілює систему неперервної мовної освіти, яка підкріплена збалансованою мовною політикою країни. Ця політика спрямована на досягнення високого рівня володіння рідною мовою кожним громадянином, (незалежно від національності, віросповідання та сфери діяльності) державною українською мовою, а також набуття знань іноземних мов та виховання мовної толерантності.

Вивчення іноземної мови в Україні є важливим компонентом загальної освіти і визнається як одна з ключових компетентностей, яку мають формувати в учнів на рівні початкової освіти. У цьому контексті, Державний стандарт початкової освіти надає чітку базу для розвитку мовних навичок та культурного розмаїття вивчених мов.

Навчальний процес на початковому етапі освіти визнається як стратегічно важлива задача. Це обумовлено кількома факторами. Вивчення іноземних мов дозволяє учням поглиблювати знання про світову культуру, розуміти і відчувати багатство і різноманіття світу.

На сучасному етапі глобалізації вміння ефективно спілкуватися з людьми з інших країн і культур стає надзвичайно важливим. Знання іноземних мов допомагає уникати міжкультурних непорозуміннь та сприяє міжнародній співпраці.

Державний стандарт передбачає змістовий напрямок вивчення іноземних мов. Вимоги до обов'язкових результатів навчання у цій сфері включають різні аспекти.

Здобувачі освіти мають володіти іноземною мовою на рівні, який дозволить їм ефективно спілкуватися, висловлювати свої думки та почуття, розуміти текст, що читають чи слухають, і висловлювати аргументовані думки.

Учні повинні бути здатні спілкуватися та взаємодіяти з представниками інших культур, розуміти і відмічати різницю в культурних особливостях та спільних цінностях.

Оцінювання та розвиток компетентностей:

Для забезпечення якісного вивчення іноземних мов, важливо використовувати систему оцінювання, яка враховує ключові компетентності, зазначені в Державному стандарті. Оцінювання повинно бути комплексним і включати різні аспекти:

- Оцінювання рівня мовного володіння, включаючи читання, аудіювання, письмо та усне мовлення.

- Оцінювання здатності учнів розуміти та взаємодіяти з представниками інших культур, а також їх сприйняття та повагу до різноманітності.

- Оцінювання здатності учнів користуватися цифровими інструментами для отримання і обміну інформацією.

- Оцінювання готовності учнів брати активну участь у громадському та соціальному житті, розуміння прав і обов'язків громадян.

Згідно з державним стандартом, вивчення іноземних мов повинно бути інтегровано у різні предмети та сфери навчання. Це сприяє більш глибокому розумінню мови та її застосуванню в різних ситуаціях. Наприклад, вивчення іноземних мов може бути інтегровано в такі предмети як історія, географія, література тощо.

Ефективне вивчення іноземних мов вимагає висококваліфікованих вчителів, які не лише володіють мовою, але і мають педагогічні навички та здатність мотивувати та зацікавлювати учнів. Педагоги мають постійно підвищувати свою кваліфікацію та вивчати сучасні методики викладання мови.

Важливо забезпечити доступ учнів до якісних мовних ресурсів та навчальних матеріалів, які б сприяли їхньому мовному розвитку. Це може включати підручники, аудіо- та відеоматеріали, онлайн-курси тощо, а також особливу увагу викладачі приділяють використанню ігор як ефективного інструменту для навчання мови. Додатково, вважається, що вивчення іноземних мов в учнів вимагає підтримки та заохочення з боку батьків і громади. Наприклад, батьки можуть брати активну участь у навчальному процесі, організовувати мовні заходи та ініціювати інтерес до мов вдома.

Вивчення іноземних мов на початковому етапі освіти в Україні має стратегічне значення для підготовки молодого покоління до глобальних викликів. Це передбачає розвиток ключових компетентностей, інтеграцію мовного навчання в різні сфери навчання та сприяє загальному розвитку особистості. Концепція вивчення іноземної мови в Україні ґрунтується на ідеї формування громадянських, культурних і міжнародних компетентностей учнів, які є важливими для успішного життя в сучасному світі.

Культурна компетентність є ключовою складовою, оскільки вона допомагає розвивати різні аспекти особистості учня і сприяє розумінню і взаємодії з культурно різноманітним світом. Це залучає розкриття і розвиток творчих здібностей, що розширюють можливості самовираження особистості.

Також, успішне життя в сучасному світі зумовлено такими важливими компетентностями, як підприємливість і фінансова грамотність. Вони допомагають учням бути ініціативними, брати відповідальність за власні рішення, управляти своєю діяльністю та ефективно співпрацювати з іншими. Фінансова грамотність надає знань і навичок, необхідних для розуміння фінансових аспектів життя і прийняття фінансових рішень.

Компетентності взаємопов'язані і можуть підтримувати одна одну. Наприклад, культурна компетентність може сприяти розвитку креативності, що є важливим для підприємливості. Фінансова грамотність, своєю чергою, допомагає управляти ресурсами та бути ефективним у фінансових аспектах культурної творчості.

Важливо підкреслити, що у всіх ключових компетентностях присутні спільні вміння, такі як критичне мислення, творчість, співпраця та розв'язання проблем. Ці вміння є фундаментом для розвитку компетентностей і важливі для успішного навчання та життя в сучасному світі.

Формування ключових компетентностей базується на досвіді здобувачів освіти та їх навколишньому середовищі. Учні оточені різноманітними соціальними та культурними впливами, і важливо, щоб навчальний процес враховував цей досвід і сприяв його розвитку.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються за освітніми галузями, включаючи мовно-літературну галузь, яка враховує вивчення української мови, літератури, мов корінних народів та національних меншин, а також іншомовну освіту для розвитку мовних навичок учнів у інших мовах.

Ці компетентності та підходи сприяють розвитку гармонійної особистості та готовності до подальшого життя та навчання в умовах сучасного суспільства [7].

Основна концепція вивчення англійської мови базується на інтегрованому підході, який враховує як засади навчання мови загалом, так і вимоги Закону України "Про освіту". Цей підхід сприяє розвитку комплексних мовних компетенцій учнів, забезпечуючи їх здатність ефективно спілкуватися та використовувати англійську мову у різних сферах життя.

Вивчення іноземних мов учнями в Україні відбувається, враховуючи їхні вікові особливості та інтереси, у рамках різних сфер, тем і ситуацій спілкування. Відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, іншомовні навички випускників початкової школи мають відповідати рівню А-1.

Перехід в Основну школу сприяє стрімкому інтелектуальному розвитку учнів через вивчення мов. Учні на цьому етапі засвоюють систему знань про мову, яка стає основою для розвитку компетенцій та навичок володіння мовою. Цей тривалий етап характеризується розвитком мовленнєвих умінь у всіх аспектах – аудіюванні, читанні, говорінні та письмі, а також роботою над літературною мовою та культурою спілкування.

Навчання іноземним мовам наступного етапу включає систематичну роботу з автентичними матеріалами для нормативного вивчення мови. Це допомагає розвинути міжкультурне спілкування та діалог культур. Якість іншомовних досягнень випускників основної школи має відповідати рівню В-1.

У старшій школі відбувається подальший розвиток мовних, мовленнєвих, соціокультурних та діяльнісних умінь на основі поглиблення знань з кожної мови. Профільний навчальний напрям розрізняється на філологічний та нефілологічний, спрямований на вдосконалення мовної або комунікативної компетенції відповідно. Іншомовна освіта старшокласників характеризується більш вільною мовленнєвою взаємодією через творчі вправи та завдання, що враховують їхні інтереси та перспективи.

У вищих навчальних закладах здійснюється подальший розвиток мовних знань та умінь залежно від спеціалізації студентів. Університетська освіта надає можливість вдосконалювати мовлення, зокрема державної, рідної та іноземних мов, що сприяє вільному володінню мовними ресурсами та комунікативними

намірами. Цей процес передбачає постійне удосконалення мовного рівня протягом життя, у тому числі і на етапі післядипломної освіти.

Концепція вивчення англійської мови в Україні включає комплексний підхід до навчання та розвитку мовленнєвих навичок студентів на різних рівнях освіти. Вимоги до обов'язкових результатів навчання базуються на компетентнісному підході. Ключові компетенції включають у себе вміння вільно користуватися державною мовою, зокрема, усно та письмово, володіти знаннями щодо функцій мови, лексики, граматики, та норм сучасної української літературної мови, а також розуміти особливості різних стилів мовлення та типів мовної взаємодії. Крім того, важливо здобувати та аналізувати інформацію з різних джерел та використовувати її для ефективної комунікації та вираження власних поглядів, а також використовувати мову для досягнення особистих та суспільних цілей. До інших ключових компетентностей входить володіння рідною мовою та іноземними мовами з аналогічними навичками та вміннями для ефективної комунікації та використання їх в різних сферах життя [14].

Основні складові цієї концепції передбачають систематичну та прогресивну підготовку учнів до володіння англійською мовою як другою мовою, зокрема поступове введення вивчення англійської мови з раннього дитинства. В такому випадку передбачається, що впровадження англійської мови у позашкільні та дошкільні заклади з раннього дитинства допомагає дітям ознайомитися з мовою на ігровому рівні та створює основу для подальшого вивчення. А включення англійської мови до навчальних планів загальноосвітніх шкіл на різних ступенях навчання означає, що діти починають вивчати англійську мову вже з ранніх років і продовжують цей процес протягом усього шкільного періоду. Студенти навчаються взаємодіяти з мовою в різних ситуаціях та реальних контекстах.

Г. Мальковський вважав, що гра є важливим засобом навчання, який стимулює інтерес та допомагає засвоювати матеріал легше. Автор надавав великий акцент на вивчення фонетично-морфологічної будови слів, що сприяє легкості читання навіть незнайомих слів.

Викладачі, які викладають англійську мову, повинні мати відповідну підготовку та компетентність, оскільки їм необхідно підтримувати свій професійний розвиток, таким чином отримуючи можливості для підвищення кваліфікації. Не можна не згадати, що міжнародні стандарти вивчення англійської мови та такі сертифікації знань, як Cambridge English, TOEFL, IELTS та інші допомагають студентам впевнено володіти англійською мовою та використовувати її в різних сферах життя.

Концепція підтримує розбудову міжкультурної компетентності, сприяючи розумінню та поваги до інших культур. Це важливо в умовах глобалізації та міжнародної співпраці та сприяє інтеграції з іншими навчальними предметами. Студенти вчаться використовувати англійську мову для спілкування та отримання інформації в різних сферах знання.

Ключовим аспектом є забезпечення студентів доступом до якісних підручників, навчальних матеріалів, відеоуроків, онлайн-ресурсів та інших засобів, які допомагають у навчанні.

Узагальнюючи, концепція вивчення англійської мови в Україні орієнтується на комплексний розвиток мовленнєвих навичок, враховує сучасні методики, сприяє інтеграції з іншими дисциплінами та розвиває міжкультурну компетентність студентів. Засвоєння англійської мови відкриває багато можливостей для особистого і професійного зростання, сприяє розширенню культурного кругозору та співпраці з іншими країнами. Реалізація концепції вивчення англійської мови відповідно до державних документів становить важливий крок на шляху до глобальної спільноти, де мовний бар'єр не становить перешкоди для обміну знаннями та досвідом.

У процесі мовлення думки спочатку існують як завершені невербальні коди, а потім відбувається процес кодування, в якому думки формалізуються мовою та засобами. У процесі читання, сприйняття писемного мовлення, відбувається протилежний процес. Текст — це лінійна послідовність графічних символів мови, яку читач повинен розшифрувати. Відправна точка під час мовлення стає метою під час читання. У процесі зорового сприйняття тексту читач

активізує мовленнєвий механізм, що відбивається на його мовленнєвій і руховій діяльності. За допомогою вербальних дій образи слів і граматичних структур спливають з довготривалої пам'яті і порівнюються зі словами і структурами в тексті. В результаті цього порівняння відбувається розпізнавання мовних символів. Мовні символи мають два аспекти: формальний і семантичний, і сприймаються читачем одночасно. Виходячи з цього, розуміння змісту тексту, що читається, є метою процесу читання.

Розуміння тексту – це не лише розуміння значень слів і граматичних зв'язків між ними, а й розуміння логічних зв'язків у тексті та вгадування інформації, яка не виражається прямо. Глибоке розуміння тексту передбачає високий рівень загальної культури, життєвий досвід читача, розуміння мети читання, що називається смисловим сприйняттям. Зміст мовних одиниць, сприйнятих учнями під час читання, зрозумілий лише їм.

Якщо графічне зображення цих одиниць знаходиться в процесі перетворення, зовнішнє або внутрішнє мовлення перетворюється на мовно-моторні образи, оскільки фонетичні символи існують у пам'яті як звуково-мовно-моторні образи, безпосередньо пов'язані з їх значенням.

Ігрові вправи ефективні та цікаві для учнів і вимагають мінімум часу, якщо їх використовувати на початку уроку або при переході до читання тексту вголос. Після тренування в активному читанні окремих слів учні повинні попрактикуватися в читанні речень вголос. У школах і практиці розвитку вокальних навичок приділяється недостатньо уваги. При читанні речення сприймаються через синтаксис, тому учнів необхідно вчити ділити речення на синтаксис, правильно вимовляти їх як цілі інтонаційні блоки, безпосередньо розуміти синтаксис під час читання. При читанні рідною мовою ці процеси відбуваються автоматично, тому учні цього не усвідомлюють. Під час оволодіння іншомовним читанням учні повинні насамперед навчитися ділити речення на синтаксис, спираючись на їх зовнішні граматичні ознаки, що допомагає зрозуміти значення окремих слів [19].

1.2. Читання як вид наукової діяльності

Читання – це один із видів мовленнєвої діяльності, що має велике пізнавальне значення і фактично реалізує всі три основні цілі навчання – виховну, практичну і загальноосвітню. Раннє навчання іншомовному читанню позитивно впливає на оволодіння першою іноземною мовою, створює базу для продовження її вивчення в основній школі, а також відкриває можливості для навчання другої/третьої іноземної мови, необхідність володіння якими стає все очевиднішою. Незаперечною є й інформативна цінність навчання читання іноземною мовою в початковій школі, що проявляється в більш ранньому входженню дитини в загальнолюдську культуру через спілкування новою для неї мовою [20].

Однією з ключових цілей навчання іноземних мов у початковій школі є розвиток вміння читати та розуміти тексти, написаними іншою мовою. Процес навчання іншомовному читанню в початковій школі відкриває двері до нового мовного середовища для молодших школярів, підготовлюючи їх до спілкування іноземною мовою та сприяють позитивному настрою для майбутнього вивчення цієї мови. Читання допомагає дітям познайомитися з життям однолітків за кордоном, вивчити пісні, вірші, казки та інші дитячі твори, що належать культурі мови, яку вони вивчають. Цей процес також сприяє формуванню загальних лінгвістичних понять, які мають застосування як у рідній, так і в іноземній мові, сприяючи розвитку інтелектуальних, мовних та пізнавальних здібностей учнів. Читання іноземною мовою також дозволяє учням активно взаємодіяти з текстами, реалізуючи справжні спілкувальні ситуації з використанням цієї мови.

З цією метою навчання читання потрібно будувати як практичну діяльність, що має практичне застосування. На жаль, в школах залишається проблема недостатнього оволодіння учнями технікою читання та розуміння прочитаного.

Це може обмежити подальше вивчення іноземної мови на більш високих ступенях навчання. Так, наприклад, у п'ятикласників можуть виникнути труднощі під час переходу в основну школу через недостатню підготовку до оволодіння іноземною мовою в нових умовах. Несформовані навички читання та письма, а також невміння аналізувати зміст прочитаного на іноземній мові можуть обмежити їхні можливості.

Читання, як вид наукової діяльності, відіграє ключову роль у процесі здобуття нових знань, розвитку наукового мислення та сприяє розкриттю нових ідей та дослідницьких можливостей. Від вивчення академічних статей до аналізу наукових джерел, читання становить фундаментальний елемент досліджень у різних галузях науки.

Цей процес включає декілька важливих аспектів, а саме:

- читання наукової літератури допомагає дослідникам ознайомитися з поточним станом досліджень у певній галузі, виявити невивчені аспекти та потенційні напрями дослідження.

- огляд літератури допомагає уникнути дублювання досліджень та стимулює пошук нових підходів до розв'язання проблем.

Цей вид діяльності допомагає дослідникам оволодіти ключовими концепціями, теоріями та поняттями, які є основою відповідної наукової галузі. Воно дозволяє розуміти основні принципи та підходи, що лежать в основі досліджень.

Читання дозволяє розуміти основні принципи та підходи, що лежать в основі досліджень. Під час читання наукових матеріалів дослідники вчаться виділяти головні ідеї, ключові аргументи та докази, які підтримують певну точку зору. Це допомагає систематизувати інформацію та розкрити суть дослідження. Дослідники мають критично оцінювати інформацію та доводи, представлені в наукових джерелах.

Читання наукової літератури допомагає дослідникам формувати власну аргументацію та позицію відповідно до підтверджених фактів та наукових теорій. Вони вчаться підтримувати свої думки доказами та аналізом.

Відкриття нової інформації та прогалин у знаннях стимулює дослідників до подальшої роботи та вивчення певних аспектів більш детально. Загалом, читання в контексті наукової діяльності відіграє ключову роль у здобутті знань, формуванні аргументації та аналізі інформації. Воно допомагає дослідникам розкривати нові горизонти інтелектуального розвитку та внести важливий внесок у свою галузь науки. Оволодіння читанням англійською мовою - це багатоетапний процес, який включає в себе різні аспекти від розпізнавання літер та звуків до глибокого розуміння та аналізу текстів. Цей процес можна умовно розділити на кілька етапів, кожен з яких відіграє важливу роль у розвитку читацької компетенції на англійській мові.

Навчання читання має здійснюватися паралельно з навчанням письма, тому що практика письма сприяє закріпленню образотворчого образу слів і прискорює розвиток навичок читання. У рамках навчальної програми з англійської мови першокласники повинні навчитися розпізнавати букви алфавіту, а також графічні зображення найбільш уживаних і вивчених слів, фраз і фраз. У другому класі учні повинні розпізнавати алфавіт і розуміти слова, фрази та речення; читати мовчки та вголос короткі уривки, що містять матеріал, вивчений під час усних виступів; мінімальний обсяг прочитаного тексту має становити 100-150 друкованих знаків. Третьюкласники повинні навчитися читати мовчки та вголос короткі тексти, що містять матеріал, вивчений в усній формі; читати та розуміти короткі тексти, у яких значення незнайомих слів розкривається з посиланням на роз'яснювальний матеріал; мінімальний обсяг тексту для читання — 150-200 друковані символи.

Фонематичний етап є однією з ключових фаз у розвитку читацької компетенції, особливо в процесі навчання дітей читання англійською мовою. Цей етап фокусується на розумінні та використанні фонем - найменших звукових одиниць мови, які впливають на значення слів. Фонемі можуть бути представлені літерами алфавіту, але важливо розуміти, що не всі літери відображають окремі фонемі однозначно через особливості англійської орфографії.

Важливо зазначити, що основними аспектами фонематичного етапу являються:

- **Фонемна свідомість:** це здатність розрізняти і визначати окремі фонемі в словах. Наприклад, дитина повинна бути здатна визначити, що слово "cat" складається з трьох фонем /k/, /æ/ і /t/.

- **Фонемна сегментація:** це здатність розділити слово на окремі фонемі. Дитина повинна зрозуміти, що слово "dog" складається з фонем /d/, /ɒ/ і /g/.

- **Фонемна заміна:** учень повинен вміти маніпулювати фонемами у словах, замінюючи одну фонему на іншу. Наприклад, зміна фонемі /k/ на /b/ у слові "cat" перетворить його на "bat".

- **Фонемна з'єднаність:** це здатність об'єднувати окремі фонемі у слова та розпізнавати, як ці фонемі взаємодіють для формування звучання слова.

- **Розвиток зв'язку між фонемами та буквами:** Дитина має навчитися, які букви алфавіту відповідають різним фонемам. Важливо зрозуміти, що цей процес ускладнюється англійською орфографією, де одна буква може відображати різні звуки, а один звук може бути записаний різними буквами.

- **Навчання буквено-звукового зв'язку:** на цьому етапі дитині демонструють, як вимовляти слово, розбиваючи його на фонемі, і як ці фонемі пов'язані з конкретними буквами. Наприклад, дитина може дізнатися, що слово "dog" вимовляється як /d/-/ɒ/-/g/ і відповідає буквам "d", "o" і «g».

Фонематичний етап важливий для розвитку читацької компетенції, оскільки навички розрізнення фонем допомагають дітям розпізнавати та розрізняти слова, розбивати їх на склади та звуки, і підготовлюють до подальшого навчання читання та письма.

Звуковий (фонематичний) етап та словниковий етап - це дві важливі фази розвитку читацької компетенції, які взаємодоповнюють одна одну. Вже в попередньому відповіді я детально розглянув звуковий (фонематичний) етап. Тепер розглянемо словниковий етап більш детально, зосереджуючись на його ролі у розвитку читацької компетенції на англійській мові.

Розширення словникового запасу: на цьому етапі діти вчаться новим словам, їхнім значенням та вживанню в різних контекстах. Розширення словникового запасу є критично важливим, оскільки багатий словниковий запас допомагає розуміти текст і виразно читати.

Розвиток розуміння значень слів: діти навчаються розуміти значення слів в різних контекстах. Вони починають розуміти, що читають, а не просто декодують окремі звуки.

Синоніми та антоніми: діти ознайомлюються зі словами, які мають схожі значення (синоніми) або протилежні значення (антоніми). Це сприяє розумінню тонкощів мовного виразу і допомагає розвивати мовну точність.

Контекстне розуміння: Діти навчаються визначати значення слова за контекстом, в якому воно вживається. Це допомагає збагачувати знання про мову і розуміти нюанси мовлення.

Розвиток навичок виразного читання: З розширенням словникового запасу діти навчаються читати складніші тексти з виразністю та розумінням.

Розвиток мовної компетенції: Словниковий етап сприяє розвитку загальної мовної компетенції, включаючи навички граматики, структури речення та виразового мовлення.

За допомогою словникового етапу діти переходять від простого розпізнавання звуків до глибокого розуміння мови та текстів. Вони навчаються розпізнавати слова, знаючи їхні значення, та використовувати ці знання для розуміння текстів і власного мовлення. Саме тому треба згадати, які ключові сторони включають до синтаксичного та граматичного етапів:

- Розуміння структури речень: діти починають розуміти, як речення будуються на основі граматичних правил. Вони розпізнають різні типи речень (питальні, тверджувальні, спонукальні) та їхню структуру.

- Розпізнавання ролей слів: діти починають розуміти ролі, які відіграють різні частини мови в реченні, такі як підмет, присудок, об'єкт та інші. Вони розпізнають, як слова співвідносяться між собою.

- Формування коректних речень: діти навчаються складати речення згідно з граматичними правилами. Вони починають застосовувати свої знання про роль слів у реченні для створення змістовних висловлювань.

- Розуміння зв'язку між реченнями: діти розпізнають, як речення пов'язані між собою в тексті. Вони вчаться розуміти конструкції, такі як перехідні фрази, сполучники та інші, які визначають логічний зв'язок між ідеями.

Наступний не менш важливий етап - це розуміння загального змісту. На цьому етапі студенти починають розуміти загальний зміст текстів. Вони вивчають стратегії, які допомагають здогадуватися про значення незнайомих слів і фраз на основі контексту.

Розвиток навичок виразного читання є важливою частиною процесу навчання читання. Ці навички допомагають розуміти текст глибше, виражати емоції та інтенції автора та передавати інформацію більш ефективно. Ось деякі аспекти, які впливають на розвиток навичок виразного читання:

- Діти навчаються розуміти, які слова важливі в реченні та тексті, і де потрібно зробити паузи. Вони експериментують з різними інтонаціями та акцентуванням, щоб передати різні відчуття та нюанси.

- Діти розвивають вміння читати швидше або повільніше, залежно від характеру тексту. Наприклад, вони можуть читати швидше веселу або динамічну історію, а повільніше - тойчас, якщо розповідають щось загадкове або драматичне.

- Діти вивчають, як виражати емоції під час читання. Вони вчаться відтворювати настрій тексту, виражати радість, сум, захоплення чи будь-яку іншу емоцію.

- Читачі розвивають здатність визначати настрій та стиль тексту та адаптувати свій вираз відповідно до цього контексту.

- Учні навчаються використовувати паузи та дихання для створення ритму в реченні та тексті. Це допомагає передавати зміст з більшою ясністю та природністю.

- Учні вчаться використовувати гучність та тон голосу, щоб надати тексту певну атмосферу, а також виокремлювати ключові моменти.

- Діти можуть розвивати вміння надавати різним персонажам у тексті відмінні голосові характеристики, щоб краще передавати їхні особливості.

Розвиток навичок виразного читання не тільки робить процес читання цікавішим та приємнішим, але і розширює розуміння тексту та сприяє розвитку загальних комунікативних навичок.

Не можна не приділити увагу таким важливим складовим, як розвиток навичок критичного мислення та аналізу, оскільки вони є важливою частиною розвитку читацької компетенції англійською мовою. Розвиток навичок критичного мислення та аналізу є важливою складовою частиною розвитку читацької компетенції на англійській мові. Ці навички допомагають читачам глибше розуміти текст, розпізнавати підтекст, аналізувати інформацію та робити обґрунтовані висновки. Ось деякі аспекти розвитку навичок критичного мислення та аналізу через читання:

- Учні навчаються розпізнавати контекст та зв'язок між різними ідеями в тексті. Вони вчаться розуміти, які фактори впливають на сприйняття тексту.

- Учні розвивають здатність розпізнавати приховані біаси, стереотипи та передубеження в текстах. Вони навчаються бути критичними до інформації та сприймати її об'єктивно.

- Діти вчаться розібрати, як текст побудований, які аргументи або ідеї підтримуються доказами, і як вони співвідносяться між собою.

- Читачі навчаються розпізнавати прихований підтекст у текстах, розуміючи, що автор може намагатися впливати на їхні думки та почуття певними способами.

- Учні вчаться ставити запитання до тексту, а також робити висновки на основі прочитаного. Вони навчаються оцінювати інформацію та робити власні висновки.

- Діти навчаються порівнювати та контрастувати ідеї, персонажів, дії та інше у текстах. Це допомагає розуміти різноманітні аспекти матеріалу.

- Розвиток навичок критичного мислення також спонукає дітей висловлювати свої думки щодо прочитаного. Вони вчаться обґрунтовувати свої думки та аналізувати аргументи.

Розвиток навичок критичного мислення та аналізу робить читання більш глибоким та пізнавальним досвідом. Ці навички не лише сприяють розумінню текстів, але й розвивають загальні аналітичні здібності, що корисно у будь-якій сфері життя.

Також чималу роль відіграє читання спеціалізованих та наукових текстів. Цей етап передбачає оволодіння навичками читання в галузевих та наукових текстах. Студенти вчаться розуміти складні фахові вирази, визначати терміни та поняття, а також аналізувати наукові дослідження [8, стр. 329].

На завершальному етапі студенти вивчають різноманітні жанри та стилі текстів. Вони вчаться адаптуватися до різних стилів письма, розпізнавати різні типи текстів та відмінності між ними. Кожен з цих етапів відіграє важливу роль у процесі оволодіння читанням на англійській мові. Від початкового розпізнавання літер до глибокого розуміння та аналізу складних текстів, кожен етап сприяє розвитку комплексу навичок, які необхідні для успішного читання та розуміння текстів на англійській мові.

1.3. Методи формування умінь читання на уроках англійської мови.

Технологія читання – це певна кількість прийомів, які забезпечують сприйняття й обробку формальної мовної інформації (букв, буквосполучень, слів, знаків пунктуації, граматичних символів і граматичної будови речень). Одним з показників сформованості навичок технічного читання є швидкість виконання зорових перцептивних операцій і виділення графічного образу слова від звукового, що зберігається в довготривалій пам'яті читача. Як словесна діяльність, як читання вголос, так і читання мовчки потребують навичок читання.

Оволодіння навичками читання потребує тривалої практики читання подумки та вголос слів, словосполучень, речень і текстів, побудованих за стереотипними синтаксичними схемами. Після активного тренування читання слів і фраз учні починають практикувати вимову речень.

За дослідженнями Л. Джинсона та В. Параніної у статті "Reading for Academic Purposes: Guidelines for ESL/EFL Teachers" (2015), читання в англійській мові сприяє розвитку навичок вивчення іноземної мови в контексті науково-дослідницької діяльності. Студенти мають змогу підвищити свій рівень англійської мови шляхом вивчення наукових текстів у своїй обраній галузі або дисципліні, отримуючи поглиблені знання та розуміння.

Концепція читання вголос відіграє значущу роль у розвитку мовних та когнітивних навичок. Цей підхід використовується як у навчанні дітей молодшого віку, так і у професійному навчанні дорослих. Читання вголос включає озвучення тексту вголос, що допомагає краще сприймати, розуміти та аналізувати інформацію. Розглянемо дану концепцію докладніше на основі українських джерел.

Відповідно до статті "Читання вголос як засіб розвитку звуковимови дошкільників" М. В. Овдій та О. І. Касьян вважають, що читання вголос сприяє формуванню правильної звуковимови, розвитку артикуляційних навичок та вимови. Вони підкреслюють, що цей метод позитивно впливає на розвиток мовлення дітей.

Згідно з дослідженням О. В. Дорофєєвої "Читання вголос як засіб розвитку критичного мислення студентів-філологів", цей метод сприяє розвитку аналітичних та критичних навичок. Під час читання вголос людина активно обробляє інформацію, виділяє ключові моменти та вчиться формулювати свої думки.

В статті "Використання читання вголос при навчанні англійської мови в початковій школі" Т. М. Марків та Л. Г. Краснобай наголошують на ефективності читання вголос у навчанні іноземних мов. Цей підхід допомагає поліпшити аудіювання, вимову та розуміння тексту іноземною мовою.

За статтею "Читання вголос у публічних виступах: мистецтво елоквенції" Л. В. Груба, читання вголос також використовується в публічних виступах для створення ефектувальної інтонації та емоційного зв'язку з аудиторією.

Отже, концепція читання вголос сприяє розвитку мовних навичок, виробленню навичок читання, розвитку критичного мислення, покращенню зосередженості та розуміння текстів. Цей підхід знаходить своє застосування в навчанні, вивченні іноземних мов та публічних виступах.

Ця методика дозволяє створити більш тісний зв'язок між письмовими та усними аспектами мови. Воно сприяє кращому розумінню структури речень, граматичних особливостей та синтаксису. Під час читання вголос відбувається природне використання інтонації та ритму мови. Це допомагає краще розуміти та відтворювати мелодію мови, що важливо для надання більш природного та автентичного звучання, а також покращити артикуляцію та розрізнення фонем. Це особливо важливо для тих, хто вивчає англійську як іноземну мову, оскільки деякі звуки можуть бути нетиповими для їхньої рідної мови.

Таким чином це сприяє вивченню нових слів та виразів, вдосконаленню лексичних навичок та розумінню контексту, в якому вони використовуються. Розвиток навичок публічного виступу та ефективної комунікації допомагає контролювати інтонацію, ритм, гучність та паузи, що важливо під час публічних виступів.

Техніка "Shadowing" є важливим інструментом для розвитку навичок англомовного читання. Вона дозволяє поєднати читання, аудіювання та вимову, що сприяє комплексному покращенню мовленнєвих навичок. Регулярна практика цієї техніки дозволяє досягти високого рівня майстерності в англійському читанні та мовленні.

Однією з переваг техніки "Shadowing" є її природний підхід до вивчення мови. Вона використовує природні ритми та інтонацію мовлення, що дозволяє зануритися в англійську атмосферу. Важливо зазначити, що цей метод може бути використаний на будь-якому етапі вивчення мови, починаючи від початкового рівня і закінчуючи високим. Таким чином ця методика покращує навички

аудіювання. Під час використання цієї техніки, учні намагаються точно відтворити вимовлене, що навчає їх розрізняти звуки та слова у реальному часі. Це сприяє розвитку навичок розуміння усного мовлення, що є ключовим аспектом в оволодінні мовою.

Крім того, "Shadowing" сприяє вдосконаленню навичок вимови. Повторення вимовленого надає можливість впорядковувати рухи апарату голосу та артикуляції для точного відтворення звуків. Це особливо важливо для уникнення неправильних вимов та покращення загального мовлення.

Коли вчитель читає текст, учні слухають і звертають увагу на наголоси в тексті. При перечитуванні учні звертають увагу на зв'язки між словами. При цьому окремі складні для вимови місця можна повторювати кілька разів і коментувати. Завдання студентів — потренуватися в голосному читанні позначеного тексту, щоб під час іспиту синхронно і з середньою швидкістю імітувати читання викладача. Інший варіант читання — робота в парах, коли учні по черзі виконують ролі читця й імітатора (читача й тіншовика).

М. Командер і М. де Герреро детально досліджували «тіншову» техніку читання, вказуючи, що при виконанні цієї техніки необхідно дотримувати два етапи: «інтерактивний» і «неінтерактивний», на першому бере участь інтерактивний учень, а на першому – інтерактивний учень, а на першому – інтерактивний учень. Два відбуваються без нього.

Другий спосіб більш складний і трудомісткий, але він дозволяє тренувати фонетичні навички не тільки в читанні, але і в говорінні. Для цього вчитель добирає запис певного уривка та його текстовий варіант. За потреби також проводиться словникова робота та пояснення культурних понять. Студентам пропонується за два дні до практики самостійно прослухати аудіофрагмент, щоб максимально наблизити вимову до записаного звуку.

Основним етапом є лінгафонна лабораторна робота, де студенти повинні записати власну синхронізовану вимову разом із аудіо. Важливо відзначити, що представлені вправи не передбачають «слухай-повторюй», тобто спосіб вимови. Вивчення тексту триває до тих пір, поки учень не представить задовільну версію

власного голосу. Якщо ви готові слухати ще кілька тижнів і повторювати звуки, звукосполучення, зв'язки та інтонації в таких записах, то можна ефективно розвивати фонетичне мовлення. Уривки з аудіокниг можуть послужити чудовим матеріалом для такого типу навчання, оскільки викладач може варіювати тему та складність тексту [22, стр.255].

Особливості розвитку навичок читання у молодших школярів за допомогою техніки "Кольорового читання" є надзвичайно важливим аспектом їхнього навчання та розвитку мовленнєвих навичок. Ця методика спрямована на створення позитивного та цікавого досвіду читання, який сприяє підвищенню мотивації та вдосконаленню навичок у розумінні текстів. Однією з основних особливостей техніки "Кольорового читання" є використання різних кольорів для виділення ключових елементів тексту. Наприклад, важливі слова або фрази можуть бути виділені яскравим кольором, що привертає увагу учня та полегшує їхнє розуміння.

Методика дозволяє учням швидше визначати головні ідеї та додаткові деталі в тексті завдяки використанню кольорів. Головні ідеї можуть бути виділені особливим чином, що спрощує їх розрізнення в тексті. За допомогою різних кольорів, учні можуть відокремлювати слова та словосполучення, надаючи їм окремий підхід для вивчення та розуміння. Це полегшує процес навчання нової лексики. Використання кольорів допомагає підтримувати увагу учнів під час читання. Яскраві кольори привертають увагу та допомагають уникати втоми під час роботи з текстом.

Кожен колір може бути пов'язаний з певними емоціями, або асоціюватися з конкретними концепціями. Використання кольорів дозволяє учням створювати зв'язки та асоціації, що полегшує запам'ятовування та розуміння матеріалу.

Яскраві та цікаві кольори створюють позитивний асоціативний досвід з читанням. Учні з більшим задоволенням звертають увагу на текст та прагнуть розібратися в його змісті.

У підсумку, техніка "Кольорового читання" є потужним інструментом для розвитку навичок читання у молодших школярів. Вона надає можливість створити

цікавий та ефективний підхід до вивчення текстів, полегшуючи їх розуміння та запам'ятовування. Регулярне використання цієї методики сприяє комплексному розвитку мовних навичок та підвищенню мотивації до читання [5, стр.76].

Інтерактивне навчання передбачає розвиток критичного мислення через вирішення проблемних ситуацій у вигаданих соціокультурних сценаріях. Реалізація методу досягається груповим навчанням та виконанням індивідуальних завдань, таких як «круглі столи», «кейс-методи», «інтерв'ю», «каруселі», «акваріуми». Метод «Акваріум» є ефективним методом вести дискусію. Метою методу «Інтерв'ю» є проведення інтерв'ю, під час якого одна особа (інтерв'юер) ставить запитання з метою отримати певну інформацію від іншої особи (вихованця чи групи вихованців) у процесі мовної взаємодії. «Кейс-метод» - це використання конкретних випадків (ситуацій, історій, тексти яких називаються «кейсом») для спільного аналізу, дискусії або пошуку рішень [20, стр.11].

Особливо під час епідемії інтерактивний метод став більш популярним, надаючи важливий поштовх для розвитку вчителів та учнів. Один з найважливіших аспектів інтерактивного навчання є використання мультимедійних засобів. Їх можна використовувати на шкільних уроках, при виконанні домашніх завдань і під час онлайн-навчання.

До таких засобів можна віднести онлайн платформу WordWall. WordWall - це інтерактивний інструмент, що дозволяє створювати освітні ресурси для використання онлайн. Крім того, ця платформа надає можливість створювати вправи на будь-якому етапі уроку - як для розминки, так і для перевірки засвоєного матеріалу. Однією з унікальних можливостей цієї платформи є можливість надсилати посилання на завдання усього класу та відстежувати відповіді учнів, що дозволяє аналізувати успішність кожного учня окремо.

Інтерактивні методи розвитку читацької компетенції спрямовані на розвиток навичок розуміння, аналізу та інтерпретації текстів. Під час онлайн занять можна використати такі способи для стимуляції студентів до взаємодії між собою:

«Прогнозування подій за назвою» - учням пропонується ознайомитися з назвою тексту та спробувати уявити, про що в ньому йтиметься. Робота може вестися як індивідуально, так і в парах чи групах. Важливо надати студентам достатньо часу для обговорення різних можливих варіантів та надати допомогу у ретельному аналізі кожного з них.

«Вгадування сюжету» - учням пропонується спробувати вгадати, про що йтиме розповідь, прочитавши перший абзац, розглянувши низку малюнків або прочитавши короткий опис героїв. Це завдання може зацікавити студентів та підштовхнути їх задуматися над ключовою лексикою. Крім того, можна записати ключові слова на дошці, щоб спонукати та підтримати студентів у їхній здатності передбачати події в тексті.

Читання з використанням лише правої чи лівої половини тексту. Оскільки під час читання зустрічається багато невідомих слів, це завдання спрямоване на те, щоб показати студентам, що не обов'язково розуміти кожне слово, щоб ухвалити основну ідею. Воно також допомагає студентам усвідомити важливість вгадування значень слів з контексту. Для виконання завдання половина слів видаляється з тексту. Це можна зробити, поділивши оповідання чи статтю навпіл вертикально на інтерактивній дошці. Залишивши тільки половину слів, студентам потрібно вгадати або передбачити, про що йдеться в тексті. Викладач також може поставити питання до тексту чи статті, щоб допомогти студентам зрозуміти основну ідею та зміст. Після прочитання студентами тексту решта слів розкривається, і студенти можуть оцінити, наскільки точно вони здогадалися. Головною метою цієї вправи є перевірка розуміння прочитаного через відповіді на питання.

"Знайди слово, знайди речення" - у такому типі вправ викладач надає визначення слова, не називаючи саме слово, і пропонує студентам знайти це слово в тексті. Це завдання сприяє концентрації та увазі студентів під час читання тексту. Також можна використовувати запитання замість визначення, і попросити знайти речення, що містять відповіді на ці запитання. Цей метод допомагає розвивати у студентів навички пошукового читання та виділення важливих

деталей у тексті. Застосовуючи ці способи, можна запросити студентів знайти цікаві речення, основну ідею, речення, яке нагадує їм історію, або речення, з якими вони не погоджуються, і так далі.

Метод цілих слів характеризується читанням слів з історичним написанням, іншомовних слів, слів, які не відповідають правилам, і слів, які вважаються винятками. Їх необхідно виділяти різними кольорами, щоб навчити учнів правильно читати.

Метод ключових слів, або метод малювання за аналогією, відноситься до методу читання правила. Починати треба із того, що учням пояснюється правило, а потім просять прочитати слова з однаковим написанням у стовпчик або у рядок. Часто у підручниках з англійської мови для середньої загальноосвітньої школи можна помітити метод поетапного опрацювання тексту. Зазвичай він складається з трьох етапів: перед-текстовий, текстовий та після-текстовий. Концепція перед-текстового етапу полягає у розбудові зацікавленості та заохоченні до подальшої роботи з текстом. Це досягається шляхом активізації особистого досвіду учнів за допомогою залучення знань з різних шкільних предметів та прогнозуванням змісту тексту на основі їхнього життєвого досвіду та заголовків. Формування прогностичних навичок учнів полягає у розвитку їх здатності передбачати подальший хід тексту. Важливо дотримуватись правила не розкривати зміст тексту на цьому етапі, щоб зберегти цікавість учнів до подальшої роботи з матеріалом.

Текстовий етап передбачає читання окремих частин тексту з метою вирішення конкретної комунікативної задачі, що була поставлена перед учнями перед читанням. Головною метою є розуміння тексту, і контроль тут зосереджений на цьому аспекті. Важливо переконатися, що учні розуміють прочитане у контексті поставленого завдання та типу читання, який використовується.

Після того, як текст прочитано, можна використати його зміст для розвитку умінь учнів у висловленні власних думок як усно, так і письмово. Вправи, запропоновані на цьому етапі, спрямовані на розвиток різних рівнів умінь,

включаючи репродуктивні, репродуктивно-продуктивні та продуктивні [14, стр. 437].

РОЗДІЛ 2

ОГЛЯД ТА АНАЛІЗ ЧИННОЇ ПРОГРАМИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ ТА НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В АСПЕКТІ ЧИТАННЯ

2.1 Місце розвитку читання у навчальній програмі з англійської мови для 8 класу

У програмі для восьмого класу з англійської мови, зокрема, заслуговує уваги підхід до розвитку читацьких навичок. Програма націлена на комплексний розвиток учнівської мовної компетенції через читання різноманітних текстів.

Важливо відзначити, що програма включає в себе різні жанри текстів, починаючи від художніх творів і закінчуючи інформативними матеріалами. Це створює можливість учням розширювати свій лексичний запас та розвивати розуміння різноманітних мовних структур.

Згідно з програмою з англійської мови для восьмого класу після завершення курсу учень має мати такі вміння:

- розуміти короткі прості тексти на знайомі теми конкретного типу, побудовані на основі широковживаного мовного матеріалу, пов'язаного з побутом і навчанням.
- читати листи та розуміти простий особистий лист, електронний лист або допис у мережі Інтернет, у якому автор пише на знайомі теми або розпитує про них.
- розуміти основні типи стандартних листів, електронних повідомлень і факсів (запити, замовлення, підтвердження) на знайомі теми;

- читати для орієнтування, знаходити потрібну інформацію у практичних, конкретних передбачуваних текстах, наприклад, путівниках, рецептах, тощо, якщо у них використано простий мовний інвентар;
- розуміти основну інформацію у коротких та простих описах товарів у брошурах та на веб-сайтах, наприклад, портативні цифрові прилади, фотокамери і таке інше;
- читати для отримання інформації та аргументування;
- знаходити конкретну інформацію у простішому писемному матеріалі у формі листів, брошур, коротких газетних статей, що описують події;
- розуміти в загальних рисах новини, в яких повідомляється про події, що стосуються відомих тем, якщо зміст знайомий і передбачуваний
- знаходити основну інформацію в коротких новинах чи простих статтях, у яких цифри, імена, ілюстрації та заголовки відіграють важливу роль і допомагають зрозуміти текст;
- читати інструкції, розуміти правила та інструкції, наприклад, правила безпеки, дорожнього руху, якщо у них використано простий мовний інвентар;
- розуміти короткі письмові інструкції з покроковими ілюстраціями, наприклад, для підключення нового обладнання;
- читати для задоволення та розуміти достатньо для того, щоб читати короткі, прості історії та комікси, в основі яких лежать знайомі, конкретні ситуації, а мовні засоби часто вживані у повсякденному спілкуванні;
- розуміти основні думки у коротких журнальних статтях і записах у путівниках, які пов'язані з конкретними повсякденними темами, наприклад, захоплення, спорт, дозвілля, тварини [16, стр. 52].

Виокремлення в навчальних програмах таких інтегрованих змістових ліній, як «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова

грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння з різних предметів у реальних життєвих ситуаціях. [16, стр. 7].

Програма для восьмого класу з англійської мови є досить різноманітною та насиченою. Вона сприяє всебічному розвитку читацьких навичок учнів. Зокрема, важливо відзначити включення різноманітних текстів різних жанрів, що сприяє розвитку учнівського розуміння англійської мови у різних контекстах.

Надаючи учням можливість працювати з різноманітними жанрами, від художніх творів до наукових текстів, програма створює стимулююче середовище для самовираження та розвитку критичного мислення. Завдання, пов'язані з читанням, сприяють удосконаленню навичок аналізу та інтерпретації інформації. Ось деякі теми та їх лексичні компоненти, в які учень має бути обізнаним на кінець восьмого класу:

- **засоби масової інформації.** Інтернет, преса, періодичні видання. Подібні теми розширюють знання учнів про різноманітні тексти та стилі;
- **література.** Вибір книг для читання та літературних жанрів сприяє розвитку інтересу до читання, розширенню лексичного запасу та розумінню різних літературних форм;
- **шкільне життя.** Правила поведінки, типи шкіл, обладнання та послуги бібліотеки включають текстові матеріали, які спонукають до читання та розуміння правил;
- **я, моя родина, мої друзі,** мої родинні зв'язки, професії батьків мої друзі та їхні уподобання;
- **одяг,** предмети одягу види одягу;
- **харчування,** продукти харчування улюблені страви страви в Україні та Великій Британії;
- **відпочинок і дозвілля,** види відпочинку та занять захоплення вільний час канікули;

- **природа**, погода, природні явища;
- **подорож**, загальні відомості про Велику Британію та Україну;
- **рідне місто**, місцезнаходження основні історичні та культурні відомості;
- **свята і традиції**. Календар свят в Україні та Великій Британії, традиції святкування [16, стр. 57].

Щодо компонентів граматики та мовленнєвих функцій, вони також можуть бути включені в текстові матеріали, що використовуються для читання. Наприклад, граматичні структури з прикметниками, с, модальністю та іншими можуть зустрічатися у текстах, що сприяє розумінню граматичних конструкцій. Також, мовленнєві функції можуть бути використані у різних ситуаціях, що вимагають від учнів розуміння та висловлення своїх думок під час читання текстів.

Зміст навчання визначається об'єднанням предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів, що формується на основі освоєння іноземної мови в контексті міжкультурної парадигми. Цей підхід передбачає вивчення мови країни спілкування та ознайомлення з його культурою, що сприяє готовності до міжкультурної комунікації в межах тем, сфер і ситуацій, визначених навчальною програмою, а саме:

- Спілкування рідною мовою: уміння «читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту».
- Інформаційно-цифрова компетентність: Уміння «вивчати іноземну мову з використанням спеціальних програмних засобів, ігор, соціальних мереж».
- Застосування ІКТ для «пошуку, обробки, аналізу та підготовки інформації відповідно до поставлених завдань».
- Уміння вчитися упродовж життя: уміння оцінювати власні навчальні досягнення.

Розглянувши аспект оцінювання успішності учнів, можна виділити те, що учень повинен читати текст, який містить не менше 300 слів [16, стр 24]. Після

завершення 8-го класу учні, які вивчають першу іноземну мову в загальноосвітніх навчальних закладах, досягають рівня A2+. [16, стр 15].

Інтеграція практичних завдань, таких як обговорення текстів чи творчі завдання, робить програму більш захопливою та забезпечує застосування отриманих знань у реальних ситуаціях.

Програма ставить перед учнями завдання ознайомлення з різними жанрами текстів, від художніх творів до інформаційних матеріалів. Учні активно працюють над стратегіями розуміння прочитаного, вчаться виділяти головні ідеї, аналізувати авторські наміри та інтерпретувати зміст.

Підручник - це офіційно визнана основна книга для навчання, в якій систематично пояснюється навчальний матеріал відповідно до навчальної програми. Учні використовують його за вказівкою вчителя як на уроках, так і при виконанні домашніх завдань. Основна мета сучасного підручника - сприяти успіху, співпраці, спільній творчості, активному навчальному діалозі та створенню ситуацій вибору.

З погляду цілей та змісту навчання, підручник повинен відображати план і матеріал навчання, визначати стратегію опанування матеріалу, організаційні форми навчання і методи контролю [21 стр.756].

У процесі навчання вчитель користується підручником, доповнюючи його додатковою інформацією, використовуючи місцевий та краєзнавчий матеріал, враховуючи труднощі, що можуть виникнути під час використання підручника учнями, іноді змінюючи порядок чи методику викладання матеріалу та інше.

Підручник повинен відповідати ряду вимог щодо дидактичних та методичних аспектів, зокрема: науковість матеріалу, якість, точність, простота та доступність викладу, чіткість формулювання визначень ключових понять (правил, законів, ідей). Важливо, щоб підручник був написаний чіткою та доступною мовою, матеріал розподілявся логічно, а ілюстрації та графічні елементи використовувалися ефективно для підтримки навчання [21, стр.240].

З точки зору форми подання, підручник повинен бути компактним і лаконічним, містити високий рівень узагальнення матеріалу, при цьому бути конкретним і включати необхідний обсяг фактичного матеріалу. Важливо, щоб матеріал підручника був науково обґрунтований, відображав справжню науку, а водночас був доступний учням відповідного віку, враховував їхні інтереси та особливості психічних процесів, таких як сприймання, мислення, пам'ять.

Підручник повинен стимулювати бажання та волю школярів до пізнання і відповідальності у процесі навчання. Систематичний виклад матеріалу повинен відбуватися у єдності з методами пізнання і відрізнятися популярністю та актуальністю [12, стр.368]

С. Пальчевський підкреслює, що підручник повинен виступати як інструмент управління навчальною діяльністю учнів та засобом роботи вчителя. Він має відображати основні концепції сучасної системи навчання, базуватися на перевірених методологічних засадах та забезпечувати ефективно та гнучке управління навчальним процесом [8, стр.576]

Отже, цілі освіти навчальної програми, дидактична теорія та методичні рекомендації накладають конкретні вимоги до підручників: науковість, доступність, точність, ясність, практична спрямованість, міжпредметні зв'язки.

2.2. Аналіз підручників та методичних посібників для 8 класу в аспекті розвитку читання

Підручники з англійської мови відіграють ключову роль у формуванні читацької компетентності учнів 8 класу. З цієї причини належить провести докладний аналіз ефективності таких підручників, які застосовуються в освітній програмі.

Один із таких навчальних посібників, який використовується у навчальному процесі для 8 класу, - "Англійська мова для 8 класу" авторства Оксани Карпюк. У даному розділі планується провести детальний аналіз

підручника "Англійська мова для 8 класу" з метою визначення його потенціалу для розвитку англомовної читацької компетентності учнів 8 класу.

Підручник «Англійська мова для 8 класу» — це комплексний навчальний матеріал з англійської мови, який спрямований на розвиток чотирьох базових мовних навичок: читання, письма, аудіювання та говоріння. Підручник складається з 4 юнітів: *It's your life*, *Your school time*, *Your preferences*, *Broaden your mind*, охоплюють різні теми, такі як сімейні та дружні стосунки, шкільне життя, музика, кіно, література тощо. Кожен юніт поділено на два уроки за конкретною темою, наприклад у першому розділі розділи містяться теми «*Family and Friends*» та «*Healthy lifestyle*», які зосереджені на конкретних навичках, таких як читання, словниковий запас, граматики, аудіювання та письмо.

Розвитку читацьких навичок приділена значна увага, оскільки кожен юніт має розділ «*Pages 4 readers*», розвиваючи інтерес до читання серед учнів. Цікавим є підбір текстів для читання, ці розділи містять короткі новели відомих авторів, таких як О. Уайльда, Г. Паттона, біографії відомих людей. Можна помітити, що градієнт складності текстів зростає з кожним юнітом.

Щодо методу розвинення читацької компетенції, який залучений у цьому підручнику, можна побачити метод поетапного опрацювання тексту. Спочатку учні виконують завдання передтекстового етапу та читають текст. Потім вони розв'язують завдання, які спрямовані на аналіз прочитаного. Щоб закріпити матеріал і долучити словниковий запас, використовуються різні вправи: рецептивні, комунікативні, рецептивно-репродуктивні та продуктивні.

Розглянемо перший юніт підручника, а саме «сторінки читача» з точки зору розвитку читацької компетенції. Під час дослідження виявилось, що дотекстовий етап, спрямований на зацікавлення учнів у висловленні власних думок та припущень, відсутній у цьому юніті [11, стр.54].

Текстовий етап містить завдання **1. Listen to and read the story**. Учням пропонується прочитати адаптовану казку О. Уайльда «*The Devoted Friend*». Цікаво, що додатково завдання передбачає також й аудіювання, що розвиває сприйняття інформації на слух. Дуже вдало підібраний текст рівня 8 класу

обсягом 556 слів. Вправа також має виноски для ознайомлення з новою лексикою [11, стр.55].

Післятекстовий етап має на меті перевірити рівень розуміння тексту учнями. У другій вправі учні мають виконати завдання, що містить прочитання речень та вибір коректного варіанту відповіді. У даній вправі застосований спосіб Completing та Multiple Choice, учням необхідно заповнити прогалини, обравши коректний варіант відповіді. Вправа належить до типу рецептивно-репродуктивних. Вона задіює такий вид діяльності, як читання та розуміння тексту, що позитивно відображається на збалансованому розвитку усіх компетентностей [11, стр.55].

Третя вправа має на меті формування вмінь висловлювати власну думку за конкретною темою на основі прочитаного матеріалу. Учням подана цитата персонажа казки, яку учням необхідно обговорити. Вона меншою мірою залучає читацькі навички, проте учень активно використовує мовленнєві навички. Її можна віднести до продуктивного та комунікативного виду вправ, оскільки вона долучає мовленнєву діяльність [11, стр.56].

Метою четвертої вправи є зацікавлення учнів у проявленні їхніх думок та припущень, залучення учнів до обговорення теми. Учням подаються цитати з тексту, питання до тексту, які вони мають колективно обговорити. Як і попередня вправа, вона у більшому ступені долучає лексичний запас учнів, а також мовленнєві навички. Ця вправа відноситься до комунікативного, рецептивно-репродуктивного та продуктивного виду вправ. У завданні використовується спосіб Asking/Answering, тобто поставлені питання за текстом, на які учень має дати відповідь. Вона спонукає учнів шукати інформацію у тексті, що залучає читацькі вміння [11, стр.56].

У п'ятій вправі учням запропоновано прокоментувати англійські прислів'я, які пов'язані тематично з текстом. Вправа залучає читацьку та комунікативну компетенції та спонукає учнів до висловлення власних думок. Ціль завдання - перевірити рівень розуміння та запам'ятовування тексту. За типом вона є рецептивно-репродуктивною, продуктивною та комунікативною. Учню

пропонується прочитати прислів'я та прокоментувати його, що дозволяє залучити свій лексичний запас [11, стр.57].

Метою шостої вправи є перевірка рівня розуміння прочитаного тексту, виконання різних ролей. Учні пропонується дати власну оцінку подіям, зображеним у казці, з точки зору різних персонажів. Завдання задіює мовленнєві навички учнів, за потреби уточнити інформацію у тексті, можуть бути залучені читацькі навички. Вправа є рецептивно-продуктивною, оскільки учням на основі прочитаного тексту необхідно ретранслювати інформацію у ролі персонажу тексту [11, стр.57].

Сьома вправа спрямована на розвиток навичок запам'ятовування та застосування нової лексики. Завдання пропонує дати коротку характеристику персонажам казки, використовуючи лексику, подану у завданні. Вона також є рецептивно-продуктивною та комунікативною, залучає мовленнєві навички та лексичний запас [11, стр.57].

Восьма вправа у своїй основі залучає мовленнєву активність, спонукаючи на роздуми та колективну роботу. Учні необхідно колективно обговорити подану у завданні тему. Вправа активно залучає лексичний запас учнів. Метою є зацікавити учнів у проявленні їхніх думок та припущень та залучення до обговорення теми. За своїм типом вона є продуктивною та комунікативною [11, стр.57].

Підручник «Англійська мова для 8 класу» від Карпюк є цінною підтримкою розвитку читацької англомовної компетентності восьмикласників. Зміст підручника привабливий та актуальний, відповідає вимогам затвердженої програми з англійської мови для 8 класу середньої загальноосвітньої школи. Вправи й завдання ретельно розроблені, щоб бути вимогливими, але водночас досяжними. Проте успішність його застосування залежить від підходу вчителя, атмосфери в класі та систематичної оцінки рівня читацької компетентності учнів. Слід звернути увагу на те, що даний підручник не містить у собі завдання для контролю завершеної теми.

Маючи комплекс спеціально розроблених вправ для розвитку читання, можна досягти додаткової ефективності у процесі навчання. Ці завдання стануть корисним інструментом для закріплення навичок, викладених у підручнику, або для розв'язання конкретних слабких моментів, виявлених під час оцінювання.

Також проаналізуємо підручник з англійської мови для восьмого класу, авторства Валентини Буренко. Підручник другого видання, що передбачає внесення коректив та покращень. Підручник "Англійська мова, 8-й рік навчання» спрямований на розвиток чотирьох основних мовних навичок: читання, письма, аудіювання та говоріння. Розділений на 7 тем, таких як Healthy way of life, Mass Media, Music, Education in Ukraine and Abroad, Books, The UK, Ukraine. Кожна тема містить завдання з розвитку усіх компетенцій: читання, словниковий запас, граматики, аудіювання та письмо, сприяючи комплексному розвитку мовних навичок учнів.

Також у кожній темі є розділ «Literature club», у якому містяться тексти та завдання до них, що додатково акцентує на важливості розвитку читацьких навичок. Розглянемо цей розділ детальніше.

Перше завдання має назву **Pre-reading task** та належить до дотекстового етапу. Учні пропонуються подивитися на малюнки та відповісти на питання. У завданні застосований спосіб Asking/Answering. Метою завдання є зацікавлення учнів у проявленні їхніх думок, воно залучає мовленнєві навички та лексичний запас. За своїм характером вправа є рецептивно-продуктивною та комунікативною. Завдання меншою мірою залучає навички читання, проте активізує попередні знання за поданою темою тексту [4, стр.34].

Метою другого завдання є залучення учнів для обговорення теми, вираження думок та припущень. Вправа також належить до дотекстового етапу. Учні повинні переглянути заголовок розповіді та обговорити свої припущення щодо її сюжету. За своїм характером вправа є рецептивно-продуктивною та комунікативною. Вона меншою мірою залучає читацьку компетенцію, проте залучає фантазію учнів та спонукає до використання словникового запасу та граматичної компетенції [4, стр.34].

Третя вправа розділу спрямована на ознайомлення учнів з новою лексикою. Завдання залучає читацькі та мовленнєві навички. У завданні використаний метод Translation, оскільки учні мають перекласти незнайомі слова. Вона належить до дотекстового етапу. За своїм характером вправа є рецептивно-репродуктивною та комунікативною [4, стр.34].

Далі учні переходять до прочитання казки «The Canterville Ghost», автором є Оскар Уайльд. Текст відповідає інтересам учнів 8-го класу та за своїм обсягом складає 820 слів. Метою вправи є формування навичок читання з повним розумінням змісту тексту. За своїм характером вправа є рецептивно-репродуктивною та комунікативною. Вправа належить до текстового етапу [4, стр.35-36]

У п'ятому завданні учні мають заповнити перший стовпчик таблиці з описом людей, про яких вони прочитали у тексті. Метою завдання є перевірка розуміння тексту учнями та перевірка розуміння лексики. У вправі застосований спосіб Information Transfer, оскільки учні переносять інформацію, отриману зоровим методом у граматичний метод. За своїм характером вправа є рецептивною-репродуктивною та умовно-комунікативною. Вона активно залучає читацькі навички учнів, оскільки їм необхідно переглядати текст ще раз у пошуку необхідної інформації. Також залучена граматична компетенція, оскільки вправа є письмовою [4, стр.37].

Шоста вправа має на меті перевірку розуміння та запам'ятовування тексту прочитаного учнями. Учням потрібно визначити, чи правдиве подане у завданні твердження. За своїм характером вона є рецептивно-продуктивною та умовно-комунікативною. Вона залучає аспект читання та словниковий запас учнів [4, стр.37].

Остання вправа розділу пропонує учням повернутися до завдання номер 5 для заповнення останнього стовпчика таблиці. Учні мають у розпорядженні текст та твердження з вправи номер 6 для успішного виконання завдання. У завданні застосований спосіб Categorizing, учні опрацьовують отриману інформацію відповідно до зазначених у таблиці категорій. За своїм характером вона є

рецептивно-продуктивною. У вправі залучена граматична та читацька компетенції, оскільки вправа є письмовою та потребує додаткового перегляду тексту [4, стр.37].

Розглянемо підручник для восьмого класу середньої загальноосвітньої школи, автором якого є Алла Несвіт. Підручник другого видання, структурований відповідно до навчальної програми з урахуванням компетентнісного підходу. Посібник поділений на класичні розділи, кожен розділ вміщує у собі 13-16 уроків. Розділи охоплюють такі теми, як «Mass Media: The press», «School life», «Books and Writers», «Listening to music», «Countries, People, Lifestyle: The UK and Ukraine»

Порівнюючи тематику для 8-го класу підручника А. Несвіт та рекомендовану тематику, подану у «Програма з іноземних мов для 5-9 класів», можна звернути увагу на відсутність теми «Я та моя сім'я, я та мої друзі». Великою перевагою даного підручника є паралельне і взаємопов'язане навчання всіх видів мовленнєвої діяльності (vocabulary, grammar, listening, reading, use of English, writing and speaking), яке підкріплене комплексним виконанням комунікативної, виховної, розвивальної та освітньої цілей навчання іноземних мов. Окремо слід зазначити, що у кінці підручника є окремі розділи, присвячені розвитку читання, містять у собі весь корисний лексичний запас, комунікативні стратегії ситуативного спілкування. Підсумовуючи, цей підручник відповідає актуальним вимогам Програми іноземних мов для основної школи, однак він не охоплює усі важливі теми для ситуативного спілкування.

Кожен розділ книги включає етап самоперевірки, який передбачає, що учень зможе самостійно визначити, наскільки добре він засвоїв вивчений матеріал. Проаналізувавши даний метод контролю, можна зробити висновок, що метод не є достатньо об'єктивним для оцінювання знань учнів.

Проаналізувавши навчально-методичний комплекс, можна стверджувати, що у підручнику представлена достатня кількість вправ для формування читацької компетенції. Хоча у книзі наявний окремий розділ «Reader», кожний урок містить

тексти різного жанру та завдання дотекстового, текстового і післятекстового етапів.

Розглянувши детально розділ «Reader» можна помітити, що він поділений на теми, які містять коротку біографію автора; твір, або частину твору; завдання дотекстового, текстового, післятекстового етапів.

Темою розділу є шкільне життя. Перше завдання розділу «Reader» можна віднести до дотекстового етапу. Учні пропонуються відповісти на питання, пов'язані з текстом. Перше завдання спрямоване на висловлення власних думок учнів, зацікавлення та активізацію словникового запасу перед прочитанням тексту. За своїм характером вправа є продуктивною та комунікативною [1, стр.170].

Також варто зазначити, що учні мають ознайомитися з новою лексикою за темою перед прочитанням. Завдання залучає читацькі навички учнів, а також потребує вміння читати транскрипції слів [1, стр.170].

Після цього завдання учні переходять до текстового етапу, а саме до прочитання тексту. Текст має назву «Miss Honey», автором є Роальд Даль. Текст підібрано вдало, він відповідає рівню складності текстів для 8 класу. За обсягом текст складає 476 слів [1, стр.171-172].

У другому завданні учням пропонуються знайти у тексті слова та фрази, які відповідають по значенню поданим у завданні фразам. Завдання залучає читацькі навички, перевіряє розуміння окремих виразів та слів з тексту. За своїм характером вправа є рецептивно-продуктивною [1, стр.172].

Наступне завдання подібне до попереднього, учні мають пояснити значення слів та словосполучень за поданою темою. Метою завдання є перевірка розуміння окремих лексичних одиниць. Завдання залучає як читацькі навички, так і мовленнєву активність, за характером є рецептивно-репродуктивною та комунікативною [1, стр.172].

У четвертому завданні учням запропоновано завершити фразу відповідно до тексту. Метою завдання є перевірка розуміння тексту, лексичного запасу, та граматичних навичок. У завданні використаний метод Completing, оскільки учні

мають закінчити речення, закінчити, використовуючи інформацію, отриману з прочитаного тексту. Завдання активно залучає читацькі навички, та спонукає аналізувати прочитаний текст. За характером вправа рецептивно-репродуктивна [1, стр.172].

П'яте завдання пропонує контекст, за допомогою якого учням потрібно знайти відповідну частину тексту. Завдання спонукає учнів активно аналізувати текст, перевіряє розуміння прочитаного. У вправі використовується метод Saw Reading. За характером вправа рецептивно-репродуктивна, комунікативна [1, стр.173].

Шосте завдання пропонує відповісти на запитання за текстом, перевіряючи розуміння прочитаного учнями. Воно меншою мірою залучає читацьку

компетенцію, але спонукає до мовленнєвої діяльності та перевіряє навички запам'ятовування та розуміння прочитаного матеріалу. У ньому використовується метод Asking/Answering. За характером завдання є комунікативним та рецептивно-продуктивним [1, стр.173].

У сьомому завданні подані уривки з тексту, які учням необхідно завершити за змістом. Завдання пропонує декілька варіантів відповіді на вибір. Використані методи: Completing, Multiple Choice. Завдання спонукає учнів активно аналізувати текст, перевіряє розуміння прочитаного. Вправа є рецептивно-репродуктивною, умовно-комунікативною [1, стр.173].

Завдання номер 8 потребує розуміння змісту тексту, оскільки учням необхідно впорядкувати події за хронологією. Завдання залучає читацьку компетенцію, оскільки учень передивляється текст для успішного його виконання. У завданні застосований метод Reordering. За характером вправа рецептивно-репродуктивна та умовно-комунікативна [1, стр.174].

У дев'ятому завданні учням необхідно завершити твердження, спираючись на зміст тексту. Вправа залучає такі аспекти як: читацька компетенція, вміння аналізувати текст. У завданні використаний метод Completing. За характером вправа є рецептивно-репродуктивна [1, стр.174].

Десяте завдання розділу пропонує учням перевірити, чи відповідають твердження змісту тексту. Завдання залучає читацьку компетенцію, оскільки учні повертаються до тексту для перевірки. Метод, використаний у завданні - Correction. За своїм характером завдання є рецептивно-репродуктивним, умовно-комунікативним [1, стр.174].

У наступному завданні учням потрібно закінчити речення за змістом прочитаного тексту. Вправа залучає читацькі навички та використовує метод Completing. Вона є рецептивно-репродуктивною та умовно-комунікативною [1, стр.174].

Дванадцяте завдання передбачає усну відповідь та не залучає читацьку компетенцію. Учні запропоновано поділитися власними думками щодо прочитаного тексту, залучити лексичний запас та мовні навички. Вправа є рецептивно-продуктивною та комунікативною [1, стр.174].

Подібно до попереднього завдання, наступне завдає передбачає усну відповідь. Учні висловлюють власні думки, використовуючи вивчений лексичний запас. Вправа залучає читацькі навички за необхідністю уточнити інформацію. За характером є рецептивно-продуктивною та комунікативною [1, стр.174].

У чотирнадцятому завданні учням потрібно уявити ситуацію та спробувати описати класну кімнату. Вправа не залучає читацькі навички, проте спонукає до активного застосування комунікативних вмінь та використання лексичного запасу. Вправа є рецептивно-продуктивною, комунікативною [1, стр.175].

У завданні номер 15 передбачається, що учні заповнити пропуски у діалозі та відтворити його. Завдання спрямоване на розвиток комунікативних навичок у взаємодії з читацькою компетенцією. У вправі використаний метод Gap Filling. Завдання вимагає володіння лексичним запасом за поданою темою. За своїм характером воно є комунікативним та продуктивним [1, стр.175].

В останньому завданні розділу учням пропонують написати невеликий текст за поданим планом. Завдання залучає граматичний та лексичний аспекти. За своїм характером вправа є рецептивно-продуктивною [1, стр.175].

РОЗДІЛ 3

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЧИТАННЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

3.1. Урок «Me and my family»

Для досягнення позитивних результатів в розвитку читання учнів 8 класу було створено три тематичних уроки, пов'язані із темами «Me and my family», «Literature», «Holidays in Ukraine and The UK». Це дозволить учням використати та покращити свої навички аналізування тексту та розширити свої знання з цих тем. Уроки відповідають шкільній програмі за 8 клас та задіюють компетенції, як: читання, письмо, мовлення та граматики [16, стр.60].

Робота з текстом на кожному уроці включає три етапи: дотекстовий, текстовий і післятекстовий. Таким чином, дотекстовий етап спрямовано на введення у тему та формулювання комунікативної установки на читання тексту. Текстовий етап передбачає читання тексту за певною темою та подолання мовного та смислового бар'єра. Післятекстовий етап націлений на контроль опанування учнями тексту та розвиток навичок усного мовлення.

Теми є актуальними, оскільки дозволяють краще розуміти сімейні цінності, культурні аспекти, традиції та звичаї різних народів.

Матеріали для уроків були розроблені самостійно, але також включає інформацію з інших джерел, доступних в Інтернеті. Ці уроки є багатоплановими: вони реалізуються всередині класу та передбачають роботу в групах. У цьому проєкті вчитель виступає в ролі модератора, який спостерігає за процесом та стимулює учнів до активної участі.

Перший урок пов'язаний із темою «Я і моя сім'я». Він спрямований на розвиток різних навичок: читання, мовленнєвої діяльності, вивчення граматики та

розширення словникового запасу. Ціль уроку полягає в стимулюванні інтересу до читання та поповненні лексичного запасу. Планування та підготовка уроку охоплює всі три етапи: підготовка до читання (дотекстовий етап), читання та аналіз тексту (текстовий етап), а також завдання різних типів після читання (післятекстовий етап). За своїм типом завдання рецептивні, рецептивно-репродуктивні, рецептивно-продуктивні, умовно-комунікативні та комунікативні. Вправи сприяють розвитку навичок сприйняття, відтворення та застосування нового матеріалу на практиці. Застосовувалися, такі як Gap-Filling, Matching, Correction та ін. інтегровані для більш ефективного засвоєння матеріалу.

1. Look at the lists of words below and choose the odd one out.

1. mother - father - sister - friend
2. brother - cousin - sibling - sister
3. dog - aunt - uncle - cousin
4. grandfather - parents - grandparents - grandmother

У першому завданні учням пропонується ознайомитися з новою лексикою за темою, а також викреслити зайве слово з логічного ряду. Завдання можна віднести до дотекстового етапу. У вправі залучений спосіб Categorizing. За своїм характером вправа є рецептивно-репродуктивною та умовно-комунікативною.

2. Discuss the questions below with your partner:

1. Have you got a big family?
5. Have you got siblings or you are the only child?
6. Tell 3 interesting facts about the oldest person in your family.
7. Would you prefer living alone or with your family members? Why?
8. Describe your family picture that gifts you pleasant emotions. Who is in this picture? What are you doing?

Друга вправа залучає мовні навички учнів, оскільки учням необхідно в парах відповісти на запитання, які надані у завданні. Навички, залучені у вправі: мовленнєві та читацькі. У вправі залучений спосіб Asking/answering. Вправа належить до дотекстового етапу та спрямована на зацікавлення учнів у прояві власних думок щодо запропонованої теми. За характером вправа є рецептивно-репродуктивною та комунікативною.

3. Look at the title of the story. What do you think an excerpt of the story is about?

Третя вправа пропонує учням прочитати заголовок та висунути припущення щодо тексту, який вони будуть читати. Завдання є частиною дотекстового етапу. Вправа залучає читацькі та мовленнєві навички учнів. За характером вона є рецептивно-репродуктивною та комунікативною.

4. Read some new vocabulary and definitions of the words. Translate them to your native language.

9. Settle into - Get used to or feel comfortable in a place.
10. Convince - Make someone believe or agree with you.
11. Research (n.) - the process of studying something to gain knowledge about a topic.
12. Prove one's point - Show why you're right about something.
13. Lure - Tempt or attract someone or something.
14. Peer at - Look closely at something.
15. retired - Done working because of age or finishing a job.
16. nosy - Being too curious/interested about/in others' business.
17. basement - The lowest floor of a building, below the ground.

18. lighthouse - A tall tower with a strong light located near the body of water to guide ships.
19. Rise through - Move up or advance through levels.
20. The front porch - a part of a house near the entrance, a small space with a roof, often with steps leading up to the front door.
21. doorknob - The thing you turn to open a door.
22. Goofy - Silly or funny in a playful way.
23. Catch one off-guard - Surprise someone when they're not ready.

Четверте завдання уроку знайомить учнів з новою лексикою та визначенням слів, які вони зустрінуть у процесі читання. Додатково учням необхідно перекласти слова рідною мовою. Завдання залучає читацькі та граматичні навички та розвивають словниковий запас учнів. У вправі використаний метод Translation. Також вправа є частиною дотекстового етапу. За характером є рецептивно-репродуктивною та умовно-комунікативною.

An excerpt from a story «An Occasionally Happy Family» by Cliff Burke

Chapter Four

The morning we left, I had to drop our cat, Larry, off at our next-door neighbor's house. He was only five years old but had already settled into old age. Since turning three, he'd pared his daily schedule down to one hour of eating and twenty-three hours of sleeping. I tried to convince Dad that bringing along a sleeping cat wouldn't be much trouble, and even did some research to prove my point, but the phrase "discreet portable litter box" quickly ended the discussion.

So instead of loading a peacefully resting cat into our car, I had to wake Larry up, lure him into a cage, and carry him next door. He'd already fallen back asleep before I rang the doorbell.

"Theo. It's so good to see you," Mrs. Stilden said, opening her door with an inviting smile. "Your dad said you had something for us?" I lifted the cage and she peered at Larry's rising and falling chest.

"He won't be much trouble, I promise," I said. "He won't ask to be pet or scratched or played with or anything. You just have to feed him."

"I think I can handle that. Bring him on in," she said, waving for me to follow.

Mrs. and Mr. Stilden are both retired professors and used to watch Laura and me after school. It had been a while since I'd been over but nothing had changed.

Half the house was covered with books, expensive-looking paintings, and pictures of their family in golden frames. The other half of the house, the basement, was dedicated to Mr. Stilder's model train workshop. Mrs. Stilden could be a little nosy but had always given me a quiet space to draw whenever I wanted. Mr. Stilden communicated in hour-long monologues about trains and put me to work painting miniature lighthouses if I ever stepped foot downstairs.

"You know," she said, leading me into the living room, "I was going through my photo albums the other day and found a picture that I think you might like." My entire body tensed. As I sat down on the couch, she passed me a picture of my family from five years ago. "That was the day y'all moved in next door. Do you remember?"

In the picture, Laura and I look like little kids. We're side by side, hanging on to cleanly painted black railings on the front porch. Behind us, Dad's holding up the new key like a golden ticket while Mom's posed with her hands on the doorknob, ready to dramatically open the front door. On all our faces are bright, goofy smiles.

I held the picture for a few seconds without saying anything. That familiar feeling rose through my body, and before I could stop them, tears started running down my cheeks. I leaned my head back and took a few deep breaths.

"I'm sorry, honey," Mrs. Stilden said. "I didn't mean to upset you. I thought it was a nice picture. But I can see that — ""

"No, no, it's okay," I said, sniffing. I don't usually start crying at the sight of my mom, but this had caught me off-guard. I'd gotten used to the one remaining picture of

her that Dad had kept up in our house. But this was a new picture, one that hadn't become wallpaper.

Mrs. Stilden joined me on the couch, politely offering a box of tissues. "I miss her too, you know. We all do," she said while waiting for me to dry my eyes.

"I didn't mean to get so emotional," I said apologetically as I wiped away my tears. "It is a nice picture. Would you actually mind if I, um, kept it?"

"Of course, darling." She gave my hand a comforting squeeze as I carefully slipped the picture into my pocket. "I have more pictures, you know. But we don't have to get into them right now. Why don't you tell me how you've been? You're still drawing, I hope?"

"Yes," I said, happy to change subjects.

У текстовому етапі учням необхідно ознайомитися з уривком четвертої глави оповідання за назвою «An Occasionally Happy Family», автором якого є Кліфф Бьорк. Текст відповідає нормам затвердженої шкільної програми за 8 клас. Завдання у більшій мірі задіює читацькі навички учнів та словниковий запас. За характером вправа є рецептивною.

5. Choose if these statements are True (T) or False (F). Correct false sentences with appropriate information.

1. Larry, the cat, loved to play and was active most of the time.
2. Theo easily convinced his dad to take the sleeping cat along for the trip.
3. Mrs. Stilden showed Theo a picture of his family, making him happy.
4. Mr. Stilden's basement had only his toy trains.
5. Theo cried when he saw a new picture of his mom because he didn't like the picture.
6. Mrs. Stilden comforted Theo and gave him tissues to wipe his tears away.

У п'ятому завданні учням потрібно визначити, які з поданих шести тверджень є правдивими, а які ні. Вправа визначає розуміння прочитаного учнями тексту, у ній задіяний прийом Correction. Вправа розвиває читацькі та комунікативні вміння учнів. Її можна віднести до післятекстового етапу. За характером вона є рецептивно-продуктивною та умовно-комунікативною.

6. Fill in the correct words from the list below. Use the words only once.

through my body, into a cage, goofy, comforting, settled into, prove, expensive-looking, schedule, lighthouses, deep breaths.

1. daily ____
2. ____ old age
3. ____ my point
4. lure ____
5. ____ paintings
6. miniature ____
7. feeling rose ____
8. ____ smiles
9. took a few ____
10. a ____ squeeze

У шостій вправі учням необхідно обрати відповідне за змістом слово та заповнити прогалини у словосполученнях. Вона відноситься до післятекстового етапу. Навички, які задіяні: читацькі, граматичні, лексичні. У ній використаний прийом Gap filling. Завдання також спонукає учнів перечитувати текст, додатково аналізуючи його. За характером завдання є рецептивно-продуктивним та умовно-комунікативним.

7. Complete the sentences according to the text. There can be more than 1 word in the gap.

1. Before Theo rang the doorbell, Larry had already _____.

11. Mrs. Stilden welcomed Theo with an _____ smile and asked about the _____ he brought.

12. Mr. Stilden's basement was dedicated to _____.

13. In the picture Mrs. Stilden showed Theo, the family was standing on _____.

1. Seeing the new picture of his family made Theo _____.

2. Mrs. Stilden offered Theo _____ when she noticed his emotional response to the picture.

У цьому завданні учням запропоновано завершити речення відповідно до тексту. Завдання належить до післятекстового етапу, та побудовано на способі Completing. Ця вправа залучає читацькі, граматичні та лексичні навички. За характером вправа є рецептивно-продуктивною та умовно-комунікативною.

8. Fill in the correct words to finish the sentences according to the text. Use the words given only once.

The day they moved in next door, his hobby, offering a box of tissues, sleeping, unexpected.

1. Larry, the cat, was already settled into old age, spending most of his time _____.

2. When Mrs. Stilden showed Theo a picture of his family from five years ago, it brought back memories of _____.

3. Mr. Stilden's model train workshop in the basement was a space dedicated to _____.

4. Mrs. Stilden comforted Theo by _____.

5. Theo's emotional reaction to the new picture was _____.

У восьмій вправі учням необхідно підібрати коректне слово з поданого списку, згідно з текстом. Завдання залучає читацькі, граматичні та лексичні навички та належить до післятекстового етапу. Воно побудоване на способі Completing. За характером завдання є рецептивно-продуктивним.

9. Make 5 sentences with the new words and write them down in your copybook (see ex. 4).

У дев'ятому завданні учням пропонується створити 5 речень, використовуючи опановану лексику. Вправа належить до післятекстового етапу та залучає граматичні та лексичні навички. За характером вона є продуктивною та сприяє запам'ятовуванню нової лексики.

10. Arrange the sentences in the correct order that best represents the flow of events and emotions, according to the text.

- "You know," she said, leading me into the living room, "I was going through my photo albums the other day and found a picture that I think you might like.»
- "He won't be much trouble, I promise," I said. "He won't ask to be pet or scratched or played with or anything. You just have to feed him.»
- "Of course, darling." She gave my hand a comforting squeeze as I carefully slipped the picture into my pocket. "I have more pictures, you know. But we don't have to get into them right now. Why don't you tell me how you've been? You're still drawing, I hope?»
- "Theo. It's so good to see you," Mrs. Stilden said, opening her door with an inviting smile.
- "Your dad said you had something for us?" I lifted the cage, and she peered at Larry's rising and falling chest.

- In the picture, Laura and I look like little kids. We're side by side, hanging on to cleanly painted black railings on the front porch.

- "I'm sorry, honey," Mrs. Stilden said. "I didn't mean to upset you. I thought it was a nice picture. But I can see that — ""

- "That was the day y'all moved in next door. Do you remember?»

- "I didn't mean to get so emotional," I said apologetically as I wiped away my tears. "It is a nice picture. Would you actually mind if I, um, kept it?»

- "I think I can handle that. Bring him on in," she said, waving for me to follow.

Десята вправа заохочує учнів відновити послідовність тексту у хронологічному порядку, що додатково сприяє розвитку навичок читання та аналізу тексту. Вона належить до післятекстового етапу та залучає метод Reordering. За своїм характером вправа є рецептивно-репродуктивною та умовно-комунікативною.

11. Divide in groups of 2 (Student A and B). Create a dialogue between Theo and Mrs. Stilden by asking the questions (as Theo) and responding to those questions (as Mrs. Stilden) to explore the emotional depth in the text. First, you need to match the questions (a-e) with the answers (1-5) correctly. Then you craft the dialogue and speak aloud. First sentence (A-1) is an example.

Theo (Student A):

A. «Why did you show me that picture?»

B. «Did you know that day was important to me?»

C. «How did you feel when we moved next door?»

D. «Do you often look at old pictures?»

E. «How do you deal with missing someone you love?»

Mrs. Stilden (Student B):

1. «I thought the picture might remind you of good times.»
2. «Looking back at old memories feels nice sometimes.»
3. «It's really hard, but remembering good moments helps.»
4. «We were happy to have new neighbors like your family.»
5. «I'm sure that day meant a lot to you, didn't it?»

У одинадцятій вправі учні повинні поділитися на групи з двох людей та створити діалог у ролі персонажів з тексту на основі запитань та відповідей до них. Перед цим, учням додатково потрібно зіставити запитання із коректною відповіддю, що сприяє кращому розумінню прочитаного. Завдання належить до післятекстового етапу та залучає спосіб Matching. За своїм характером вправа є комунікативною та рецептивно-продуктивною.

12. Work in pairs. Answer these questions to show your understanding of the story:

1. What did Theo suggest to his dad regarding Larry's travel?
How did Mrs. Stilden greet Theo?
Describe Mr. Stilden's hobby or interest.
2. What did Mrs. Stilden show Theo from her photo album
3. How did Theo feel when he saw the picture?
4. How did Mrs. Stilden comfort Theo after he got emotional?

У дванадцятому завданні учням подані шість запитанням. За задумом, їм потрібно поділитися на пари та поставити питання один одному. У цій вправі залучені читацькі, комунікативні, граматичні та лексичні навички. У вправі, що належить до післятекстового етапу, використовується спосіб Asking/answering. Вправа спонукає до колективної роботи та є рецептивно-продуктивною та комунікативною.

13. Choose the correct answer to the following questions

1. What is the main reason Theo had to leave their cat, Larry, with the Stildens?

- A) Larry needed special care and attention.
- B) Theo's dad insisted they leave Larry behind.
- C) Theo's dad refused to take a sleeping cat on the trip.
- D) The Stildens requested to take care of Larry.

2. How did Mrs. Stilden feel when Theo brought Larry over?

- A) She wasn't excited to see Larry.
- B) She was happy to see Theo and Larry.
- C) She didn't care about Larry.
- D) She was scared of Larry.

1. What was the Stildens' house like?

- A) Full of computers and TVs.
- B) Half full of books and paintings, and half a workshop.
- C) Filled with toys and games.
- D) Covered in photos of strangers.

2. Why did Theo cry when he saw the family picture?

- A) It made him think of good times.
- B) He didn't like the picture.
- C) It reminded him of his passed mother.
- D) He was surprised by the picture.

3. How did Theo feel when Mrs. Stilden showed him the picture?

- A) He felt happy and made a goofy smile.
- B) He didn't want to see it.
- C) He cried because he's never seen it.
- D) He felt emotional because it caught him off-guard.

4. What did Theo do with the picture Mrs. Stilden gave him?

- A) He threw it away.
- B) He kept it.
- C) He hung it on the wall.
- D) He got angry and ripped it.

У тринадцятому завданні учням пропонується обрати коректну відповідь у форматі тестів. Завдання належить до післятекстового етапу та побудовано на методі Multiple choice, а також залучає словниковий запас та навички читання й аналізу тексту. За характером воно є умовно-комунікативним та рецептивно-репродуктивною.

14. Divide in groups and discuss the following questions:

1. How did Theo feel when Mrs. Stilden showed them the picture of their family? Have you ever felt emotional looking at an old picture? What did it make you think about?

2. What do you think Mrs. Stilden meant when she said, "We all miss her too"? Why do you think she offered more pictures to Theo?

3. Do you have a special object or picture that makes you feel emotional? What is it, and why does it make you feel that way?

4. How do you think Theo felt after talking with Mrs. Stilden? Do you believe sharing feelings with someone can make you feel better?

5. What do you think the author learned from this experience with Mrs. Stilden? Have you ever learned something important from talking to someone older than you?

6. If you were Theo, how would you thank Mrs. Stilden for her kindness? What would you say to her?

Останнє завдання уроку пропонує учням розділитися на групи та обговорити надані запитання, що додатково стимулює розуміння прочитаного тексту та спонукає до колективної роботи. Воно належить до післятекстового етапу та побудовано на способі *Asking/answering*. Додатково, вправа залучає читацькі, граматичні та комунікативні навички, а також залучає словниковий запас учнів. За характером вона є комунікативною та рецептивно-продуктивною.

3.2 Урок «Agatha Christie's: The Queen of Mystery»

Другий урок присвячено темі «Література», ціллю якого є розвиток усіх компетенцій (читання, мовленнєва діяльність, граматичний аспект, розширення словникового запасу), розвиток інтересу до читання та розширення лексичного запасу. Урок є багатоплановим, оскільки містить усі три етапи: дотекстовий, текстовий та післятекстовий. За характером завдання різного типу, які відносяться до рецептивних, рецептивно-репродуктивних, рецептивно-продуктивних, умовно-комунікативних та комунікативних вправ. Вправи були побудовані на

таких методиках як Matching, Completing, Gap-filling, Saw reading та ін. Учням пропонується ознайомитися із біографією Агати Крісті, яка зробила великий внесок до літератури.

1. Answer the following questions:

7. What are your hobbies?
8. Do you love reading books/watching films?
9. What is your favorite story genre/film genre?
10. What is your favorite book/movie?
11. Have you ever read/watched a mystery story?

У першому завданні уроку учні повинні відповісти на запитання, які спрямовані на залучення учнів до обговорення теми та висловлення особистої думки. Вправа належить до передтекстового етапу та спосіб Asking/answering. Вона залучає мовленнєві, граматичні та читацькі навички і лексичний запас. За характером завдання є продуктивним та комунікативним.

2. Match each writing genre (a-i) from the list below with its characteristics (1-7) and translate each to your native language:

- a. fantasy - b) thriller - c) mystery - d) gothic - e) romance - f) science - g) fiction
 - h) adventure - i) dystopia

1. ____ a story about an imaginary society in which there are very unpleasant or bad things happening, even though at first glance the society looks like a very good place to live.

2. ____ a story about events that happen outside the course of a heroic protagonist's ordinary life.

3. ____ a story in which a love relationship is the central feature of the plot
4. ____ a story that features elements that are not realistic
5. ____ a story involving an event or situation that is puzzling (often a crime)
6. ____ a story with a purpose to arouse excitement or suspense in the reader
7. ____ a story rooted in science and technology, based on at least partially true scientific laws or theories

Друге завдання пропонує учням зіставити жанр книг із їх визначенням. Його побудовано на способі Matching. Завдання належить до післятекстового етапу. Вправа долучає граматичні та читацькі навички, а також долучає словниковий запас учнів. За характером є рецептивно-репродуктивною та умовно-комунікативною.

3. Look at the title of the text. How do you think, what are you going to learn about? Have you ever heard about this person/ read her books? Share your ideas.

Третє завдання вимагає від учнів прочитати заголовки і зробити припущення про зміст тексту, який вони будуть читати далі. Ця вправа є частиною передтекстового етапу. Вона розвиває навички читання та мовлення учнів. За своїм характером вона є комунікативною та рецептивно-репродуктивною.

4. Work in groups. Get acquainted with some words that can be new for you and try to explain them with your own words. Write your ideas on the right. Next, translate the words to your native language.

12. a crime writer -
13. move to -
14. a murder -
15. a lover -
16. disappear -

- 17. discover -
- 18. an amateur detective -
- 19. a top-selling author -
- 20. novels -
- 21. plays -

Четверте завдання уроку пояснить значення нових слів, які будуть зустрічатися під час читання тексту. Учням також необхідно перекласти ці слова рідною мовою. Це завдання сприятиме розвитку навичок граматики, читання та розширить словниковий запас учнів. Ця вправа ґрунтується на методі Translation. Вона є складовою частиною передтекстового етапу. За характером є рецептивно-репродуктивною та умовно-комунікативною.

Agatha Christie's biography

Agatha Christie was a famous English crime writer. She was born Agatha Mary Clarissa Miller on September 15, 1890, in Torquay, Devon, in the southwest part of England. She was the youngest of three children. When she was young, she didn't go to school. Her mother taught her at home. When she was sixteen, she moved to Paris to study music.

In 1914, Agatha Christie married Archibald Christie, a pilot. During World War I, she worked as a nurse. In 1920, she published her first book, *The Mysterious Affair at Styles*. It is a story about a murder of a rich woman and it introduced readers to one of Christie's most famous characters —Belgian detective Hercule Poirot.

In 1926, Agatha Christie published one of her most famous novels, *The Murder of Roger Ackroyd*. In the same year, her mother died and her husband left her for another woman. When she found out that her husband had a lover, Agatha Christie disappeared and was discovered after a few days registered in a hotel under the name of the woman her husband wished to marry.

Agatha Christie and Archibald Christie divorced in 1928. In 1930, she married archaeology professor Max Mallowan. She went with him on some of his expeditions. In the same year in which she married him she published *Murder at the Vicarage*, which became another classic. This book introduced readers to Miss Jane Marple, an old village lady who acts as an amateur detective. Agatha Christie wrote more than seventy detective novels. She is one of the top-selling authors in history. Her books have sold more than 2 billion copies. She has

been called “The Queen of Crime” and “The Queen of Mystery.” She also wrote other kinds of books, for example romance novels and plays. Her play *The Mousetrap* opened at the Ambassador Theatre in 1952 and had more than 8,800 performances.

Agatha Christie died on January 12, 1976, in Wallingford, Oxfordshire.

Під час текстового етапу учні повинні ознайомитися з біографією відомої письменниці Агати Крісті. Цей текст відповідає вимогам шкільної програми для учнів 8 класу. Завдання в основному спрямоване на розширення словникового запасу та розвиток навичок читання в учнів. За характером вправа є рецептивною.

5. Choose the correct synonym to the words underlined in the text from the list below:

Vanished - story - illegal act - puzzle - highly popular - found out - killing - dilettante - released - heroes

П'яте завдання полягає у виборі відповідного синоніма до підкреслених слів у тексті з наданих варіантів. Завдяки використанню аналогічних понять, це сприятиме розвитку розуміння значення слів у контексті тексту та розширенню словникового запасу учнів. Ця вправа базується на методі Categorizing та є складовою частиною післятекстового етапу. За характером є рецептивно-репродуктивною та умовно-комунікативною.

6. Work in pairs. Answer these questions to show your understanding of the story:

1. Why did Agatha Christie move to Paris at the age of 16?
14. What was Agatha Christie's job during World War One?
15. Who is Hercule Poirot?
16. When did Agatha Christie's mom pass away?
17. Who is Miss Jane Marple?
18. How many books by Agatha Christie were sold?
19. What nicknames did Agatha Christie have?

У шостому завданні учні розділяються на пари, їм надається сім питань. Згідно з вказівкою, їм потрібно по чергово поставити ці питання один одному. Ця вправа спрямована на розвиток комунікативних, граматичних, читацьких та лексичних навичок. Вона належить до післятекстового етапу й ґрунтується на способі Asking/answering. Такий підхід стимулює колективну роботу та активну взаємодію. Вправа має рецептивно-продуктивний та комунікативний характер.

7. Choose if these statements are True (T) or False (F).

1. Agatha Christie's first book was called "The Murder of Roger Ackroyd.»
20. Agatha Christie married Max Mallowan after she divorced Archibald Christie.
21. Agatha Christie only wrote detective stories in her career.
22. Hercule Poirot is a main character in Agatha Christie's book «Murder at the Vicarage.»
23. Agatha Christie vanished because of her husband's death in 1926.
24. "The Mousetrap" was Agatha Christie's very successful play with over 8,800 shows.

У цьому завданні учні мають визначити, які з тверджень відповідають змісту тексту, а які - ні. Ця вправа спрямована на перевірку розуміння тексту та основана на способі Correction. Вона сприяє розвитку читацьких та комунікативних навичок учнів та належить до післятекстового етапу. За характером вона є рецептивно-репродуктивною та умовно-комунікативною.

8. Complete the sentences according to the text. There can be more than 1 word in the gap.

1. Agatha Christie, born as Agatha Mary Clarissa Miller, was a popular _____.

25. In her early life, she was educated at home by her mother and later moved to Paris to study _____.

26. Agatha Christie's first published book was _____, featuring the famous character _____.

27. She released more than seventy _____, contributing to her reputation as _____.

28. "The Mousetrap," a play by Agatha Christie, debuted in 1952 and had over 8,800 _____.

29. Alongside Hercule Poirot, another important hero in her pieces of writing was _____, an elderly woman acting as an _____.

У восьмому завданні учням пропонується доповнити речення відповідно до змісту тексту. Це завдання належить до післятекстового етапу та збудовано на прийомі Completing. Виконання цієї вправи сприяє розвитку читацьких, граматичних та лексичних навичок учнів. За характером вправа є рецептивно-продуктивною та умовно-комунікативною.

9. Fill in the correct words to finish the sentences according to the text. Use the words given only once.

amateur - murder - highly popular - mysteries - discovered - detective - vanished
 - siblings - seventy - character

1. Agatha Christie was a famous writer who wrote about _____.
30. She had two older _____.
31. «The Mysterious Affair at Styles» is about a _____ of a rich woman and a _____ named Hercule Poirot.
32. When Agatha Christie _____ that her husband she _____ for a few days. She was found in a hotel using a different name.
33. She wrote a book called Murder at the Vicarage, which main _____ was an _____ detective, Miss Jane Marple.
34. Agatha Christie wrote more than _____ mystery books. Her _____ books sold a lot and made her very famous.

У дев'ятому завданні учням потрібно вибрати відповідні слова та вставити їх у прогалини в реченнях, згідно зі змістом тексту. Це завдання є складовою післятекстового етапу та спрямоване на розвиток навичок читання, граматики та словникового запасу. Його засновано на методі Gap-filling. Це завдання також стимулює учнів перечитати текст з увагою до деталей. За характером завдання є рецептивно-продуктивним та умовно-комунікативним.

10. Divide in groups of two. Read the text one more time and make its plan with 5-6 sentences to retell Agatha Christie's biography. Once you're ready, present your story to the class.

У десятому завданні учні поділяються на пари. Їм необхідно повернутися до тексту та скласти план обсягом у 5-6 речень, щоб переказати біографію Агати Крісті. Після цього кожна пара представляє свою історію перед класом. Ця вправа належить до післятекстового етапу та спрямована на розвиток навичок читання та

комунікативних здібностей. Учням надається можливість співпрацювати, створюючи колективний план розповіді. Це завдання за характером є рецептивно-продуктивним та комунікативним.

11. Arrange the sentences in the correct order according to the text to recreate her biography:

1. ____ Agatha Christie wrote more than seventy detective novels and other books, becoming one of the top-selling authors in history. Her play, *The Mousetrap*, had a long run at the Ambassador Theatre.

35. ____ In 1920, she published her first book, *The Mysterious Affair at Styles*, introducing readers to Belgian detective Hercule Poirot.

36. ____ Agatha Christie and Archibald Christie divorced in 1928. In 1930, she married archaeology professor Max Mallowan and published *Murder at the Vicarage*, introducing Miss Jane Marple.

37. ____ She was born Agatha Mary Clarissa Miller on September 15, 1890, in Torquay, Devon, in the southwest part of England. She was the youngest of three children.

38. ____ When she was young, she didn't go to school. Her mother taught her at home.

39. ____ Agatha Mary Clarissa Miller was born on September 15, 1890, in Torquay, Devon, in the southwest part of England. She was the youngest of three children.

40. ____ Agatha Christie died on January 12, 1976, in Wallingford, Oxfordshire.

41. ____ When she was sixteen, she moved to Paris to study music.

42. ____ In 1926, Agatha Christie published one of her most famous novels, *The Murder of Roger Ackroyd*. It was also the year her mother died, and her husband left her for another woman. She disappeared for a few days.

Одинадцята вправа стимулює учнів до відновлення ланцюжка подій з тексту в хронологічному порядку, що сприяє розвитку аналізу тексту та навичок читання. Ця вправа належить до післятекстового етапу та ґрунтується на методі Reordering. Вправа є умовно-комунікативною та рецептивно-репродуктивною за своїм характером.

12. Choose the correct answer to the following questions:

1. Where was Agatha Christie born?

- A) London
- B) Torquay, Devon
- C) Paris
- D) Oxfordshire

43. Which character did Agatha Christie introduce in "The Mysterious Affair at Styles»?

- A) Miss Jane Marple
- B) Hercule Poirot
- C) Roger Ackroyd
- D) Max Mallowan

44. What significant event happened to Agatha Christie in 1926?

- A) She married Max Mallowan
- B) She published "Murder at the Vicarage"
- C) Her husband left her for another woman
- D) She completed "The Mousetrap»

45. Which character did Agatha Christie introduce in "Murder at the Vicarage"?

- A) Hercule Poirot
- B) Miss Jane Marple
- C) Roger Ackroyd
- D) Max Mallowan

46. How many novels did Agatha Christie write?

- A) Over 100
- B) Over 50
- C) Over 70
- D) Over 200

47. Which of her works had a long theatrical run at the Ambassador Theatre?

- A) "The Mysterious Affair at Styles"
- B) "Murder at the Vicarage"
- C) "The Murder of Roger Ackroyd"
- D) "The Mousetrap"

48. What was Agatha Christie's profession during World War I?

- A) Pilot
- B) Nurse
- C) Detective
- D) Musician

49. What nickname is Agatha Christie commonly known as?

- A) The Duchess of Suspense
- B) The Queen of Mystery
- C) The Mastermind of Crime
- D) The Empress of Thrillers

50. When did Agatha Christie pass away?

- A) January 12, 1976
- B) September 15, 1890
- C) December 25, 1930
- D) March 8, 1920

У дванадцятому завданні учні повинні обрати правильну відповідь з наданих варіантів у формі тесту. Ця вправа є складовою післятекстового етапу і формується на методі Multiple choice. Вона спрямована на розвиток словникового запасу, навичок аналізу тексту та читання. За характером вона є умовно-комунікативною та рецептивно-репродуктивною.

3.3 Урок «Cristmas traditions in Ukraine and The UK»

Третій урок на тему "Свята в Україні та Великобританії" орієнтований на ознайомлення учнів з традиціями Різдва в обох країнах. Мета уроку полягає в порівнянні та вивченні особливостей святкування Різдва в Україні та Великобританії. Цей урок є мультиаспектним, оскільки охоплює всі етапи: передтекстовий (ознайомлення з темою), текстовий (читання тексту) та післятекстовий (виконання завдань на основі прочитаного та обговорення теми). Завдання уроку різноманітні: від рецептивних до комунікативних, використовуються такі методики як Correcting, Matching, Translation, Reordering

та ін. Учні мають можливість розширити свій лексичний запас та дізнатися культурні відмінності двох країн.

1. Answer the following questions:

51. Can you describe what is Christmas and share how do you usually celebrate it?
52. How do you think, can Christmas sometimes be stressful?
53. Has Christmas changed a lot in the last 100 years? Please explain your ideas.
54. What do you know about Santa Claus?
55. How do you feel when Christmas ends for another year?
56. What's your favorite Christmas memory?

У першому завданні учні отримують запитання, спрямовані на стимулювання обговорення теми та висловлення власної думки. Ця вправа містить спосіб Asking/answering та є складовою передтекстового етапу. Вона сприяє розвитку мовленнєвих, читацьких, граматичних навичок та поповненню лексичного запасу. Завдання є продуктивним та комунікативним за характером.

2. Do you know the words below? How are they connected with Christmas? Discuss in pairs.

1. candy cane
57. stocking
58. bells
59. carols
60. Nutcracker
61. Christmas tree
62. mittens

- 63. wrapping paper
- 64. wreath
- 65. mistletoe

У другому завданні учні мають перевірити свій словниковий запас за допомогою слів, які пов'язані з темою святкування Різдва, та пояснити, як вони асоціюються зі святом. Учням також потрібно перекласти ці слова на свою рідну мову. Це завдання сприятиме розвитку читацьких і граматичних навичок, а також розширить словниковий запас учнів. Воно базується на методі Gap-filling. За характером є рецептивно-продуктивною та комунікативною.

3. Work in pairs. Read the explanation of the word and guess what it is as fast as possible. Then, translate to your native language.

- 1. It is a special sock in which Santa or St. Nick puts presents for children.
- 66. Songs people sing during the Christmas season. They're usually about Christmas and make people feel happy.
- 67. It's a round decoration which people usually put on their doors.
- 68. A sweet treat that looks like a stick and is often red and white striped. Mostly, people in the UK and the USA enjoy eating it, especially during Christmas time.
- 69. Colorful paper used to cover presents. People use it to make gifts look nice before giving them.
- 70. A small statue or toy shaped like a soldier. It's often linked to Christmas and sometimes used as decoration.
- 71. Gloves that keep your hands warm. They have a place for your thumb and another for your fingers together.

У третьому завданні учні мають працювати парами. Спочатку вони читають пояснення слова та намагаються з'ясувати, що воно означає, потім їм

потрібно перекласти це слово рідною мовою. Це завдання допоможе учням зрозуміти значення нових слів, які вони зустрінуть у тексті, розвине їх читацькі навички та розширить їх словниковий запас. Воно ґрунтується на методах Translation, Multiple choice та належить до передтекстового етапу. За характером є рецептивно-продуктивним та комунікативним.

4. Look through the definitions of some new vocabulary. Translate the words and word collocations to your native language.

1. Family gatherings - when family members come together to spend time with each other.

72. A chimney - a tall, narrow space in a house where Santa Claus enters to deliver gifts.

73. A roasted turkey - a big bird cooked in an oven until it's brown and tasty, often eaten during celebrations like Christmas.

74. Charity - when people help others by giving them things they need, like food, clothes, or money.

75. Orthodox Church - a type of Christian church with its own traditions and beliefs.

76. Be preceded by - when something happens before another thing.

77. A strict fast - not eating certain foods or eating very little for a specific time, like before an important religious holiday.

78. Grains of millet - tiny seeds, any of various small-grained annual cereal.

79. Prosperity - having success, happiness, and good fortune.

80. 12 Lenten dishes - 12 special foods prepared for Christmas in Christian traditions.

81. Personal preferences - things that people like or choose based on their own taste.

82. Eternity - a never-ending or infinite time.

83. Pickled vegetables - vegetables made with acid, either added or made during fermentation, which helps keep them for a long time.
84. Poppy seeds - tiny black seeds in a dark center of a flower with (commonly) big red petals.
85. Be sincere - when someone is honest, genuine, and means what they say.
86. Christmas Eve - the evening or the whole day before Christmas Day.

У четвертому завданні учні повинні прочитати значення нових слів та словосполучень. Після цього їм треба перекласти ці слова та словосполучення рідною мовою. Ця вправа сприятиме запам'ятовуванню нової лексики та допоможе розвинути навички читання та пояснення значень слів, а також розширить словниковий запас учнів. Це завдання засновано на методі Translation і належить до передтекстового етапу. За характером є рецептивно-репродуктивним та умовно-комунікативним.

How Christmas is celebrated in the UK and Ukraine

Christmas in the UK is the most important holiday of the year. It is celebrated on December 25th. **Family gatherings**, turkey, gifts, and having parties are some of the main things we think about at Christmas. Different people see Christmas differently. For many people, it's about eating a lot, being with family, and visiting friends and relatives. Kids usually think about presents, and they love getting more and more of them.

Children share their gift wishes with Father Christmas, also known as Santa Claus, either by writing him a letter or meeting him in malls before Christmas. To send their letter, kids burn it, and Father Christmas sees their wishes in the smoke. On the 24th of December, he travels through the sky on a sleigh pulled by magic reindeer, delivering presents to British children. He enters houses through the **chimney**, of course!

The main Christmas meal is usually eaten around midday or in the early afternoon. It typically consists of **roasted turkey**, vegetables, and potatoes. However,

there are plenty of other options available for vegetarians who don't eat meat at Christmas. For dessert, people often have a rich, fruity cake known as Christmas pudding.

Traditionally, there's a toy called a Christmas cracker (nutcracker) placed beside each person. When you pull the cracker with someone next to you, it makes a loud noise like 'bang!' and a paper hat, a joke, and a small gift comes out. You wear the hat, share the joke with everyone at the table, and keep the gift for yourself.

In the UK, it's common for groups of singers to visit houses together to raise money for **charity** and sing classic Christmas songs called carols. Also, British kids hang stockings at the foot of their beds, hoping they'll be filled with gifts by Christmas morning.

Christmas in Ukraine is traditionally celebrated on the 7th of January. However, every year more and more Ukrainians begin to celebrate this important holiday together with all of Europe on the 25th of December. This year (2023) the **Orthodox Church** of Ukraine will hold services on 25th of December.

In the Orthodox tradition, the holiday is **preceded by a strict fast**, which lasts from the 28th of November to the 6th of January. The strictest fast is observed on Christmas Eve when it is customary to fast until the first star appears in the sky. This is connected to the legend of the appearance of the Star of Bethlehem, which announced the birth of the Saviour.

From the evening of Christmas Eve or the morning of the 7th of January, it is common to go from house to house and carol, scattering **grains of** rice, wheat, **millet** with wishes of health, happiness, and **prosperity**. In return, the hosts give delicious treats.

Traditionally, **12 Lenten dishes** are put on the table – according to the number of apostles of Jesus Christ. The main dishes on Christmas Eve are kutya and uzvar (traditional Christmas dried fruit compote), while others may vary depending on **personal preferences**. Kutya is made from wheat with poppy seeds, honey, nuts and raisins. The dish has a deep symbolic content because wheat, like grain, comes to life every year, therefore it is **a symbol of eternity**. Also, very often on the Christmas table

you can find dumplings with cabbage and dumplings with potatoes, lean borscht, cabbage rolls (cabbage leaves stuffed with meat and rice), fish, various vegetable salads and **pickled vegetables**. With regards to sweets – Christmas kalach is a traditional ceremonial bread made from white flour. Twisted and twisted dough with a hole in the middle, sprinkled with **poppy seeds**.

Christmas is a traditional family holiday when all relatives gather for a dinner. This is the main similarity of Christmas in Ukraine and England. It doesn't matter what dishes we have on the table on this day, the main thing is that relatives and friends are there for a **sincere** and warm **conversation!**

Під час текстового етапу учні знайомляться із різноманітними традиціями Різдва в Україні та Великобританії. Цей текст відповідає вимогам навчальної програми з англійської мови для учнів восьмого класу. Основна мета завдання - розвиток навичок читання та занурення до культурних відмінностей. Характер цієї справи - рецептивний.

5. Read the text above. Decide if the following statements are true or false:

1. Christmas in the UK is celebrated on December 25th.
87. In Britain, Father Christmas bring presents to children.
88. In Britain, children usually burn their letters to Father Christmas.
89. One of the traditional Christmas meals in Britain is roast chicken.
90. Ukrainians observe a strict fast before Christmas, starting on November 28th.
91. Twelve Lenten dishes are traditionally served on the Ukrainian Christmas Eve table.
92. The symbolic meaning of kutya in Ukrainian tradition is associated with prosperity.
93. Both Ukrainian and English Christmas celebrations share a central focus on uniting families during the holiday season.

У п'ятій вправі учні мають визначити, чи відповідають твердження змісту тексту. Ця вправа акцентує на перевірці розуміння тексту учнями та ґрунтується на спосіб Correction. Вона сприяє розвитку навичок читання та комунікації учнів. За характером вона є рецептивно-репродуктивною та умовно-комунікативною. Завдання належить до післятекстового етапу.

6. Answer the following questions to check your understanding of the text:

1. What are some similarities between how Christmas is celebrated in the UK and Ukraine?

94. How do children in the UK communicate their gift wishes to Father Christmas?

95. Describe the tradition of Christmas crackers in the UK. What do they contain?

96. Explain the significance of the strict fast observed in the Orthodox tradition before Christmas in Ukraine.

97. What is the symbolic meaning behind kutya in Ukrainian Christmas celebrations?

98. What are some of the typical dishes served during the Christmas meal in both the UK and Ukraine?

99. How do Ukrainians traditionally celebrate Christmas on the 7th of January?

100. Describe the custom of caroling in both the UK and Ukraine during the Christmas season.

101. What is the importance of the number of dishes served on Christmas Eve in Ukraine?

102. In what ways do family gatherings play a central role in both UK and Ukrainian Christmas celebrations?

У шостому завданні учні мають відповісти на сім питань. Це завдання належить до післятекстового етапу і засновано на методі Asking/answering. Воно спрямоване на розвиток навичок спілкування, читання, граматики та словникового запасу. Такий підхід дає можливість учням додатково проаналізувати необхідні уривки тексту, щоб краще зрозуміти його зміст. Ця вправа має комунікативний та рецептивно-продуктивний характер.

7. Fill in the gaps to create word collocations. Use the words from the list given.

sincere - turkey - charity - Orthodox - share - Lenten - eternity - gatherings - carols - strict

1. family _____
103. _____ gift wishes
104. roasted _____
105. raise money for _____
106. sing _____
107. _____ Church
108. a _____ fast
109. 12 _____ dishes
110. a symbol of _____
111. _____ conversation

У сьомому завданні учням необхідно заповнити прогалини у словосполученнях, обравши найбільш влучне слово в наданому контексті. За характером вправа є рецептивно-продуктивною та умовно-комунікативною. Вправа спонукає учнів до перечитування тексту для додаткового аналізу. У цьому завданні залучені граматичні, лексичні та читацькі навички. Його збудовано на способі Gap filling.

8. Use the word collocations from the previous exercise (ex. 7) to complete the sentences:

1. At _____, we all sit together and chat happily.
112. Children _____ to Father Christmas by burning their letters.
113. The _____ smelled delicious at dinner.
114. At Christmas fairs people _____ by selling homemade cookies.
115. Families _____ around the tree during Christmas.
116. Christians visit the _____ for Sunday service.
117. During important religious celebrations people follow _____ as a tradition.
118. Ukrainians prepare _____ for Christmas Eve.
119. The infinity sign is _____.
120. Sometimes it is really important to have _____ about our feelings.

Восьма вправа пов'язана із попередньою вправою, оскільки вимагає використання словосполучень, отриманих під час її виконання. У цьому завданні залучені лексичні, граматичні та читацькі навички. Його створено завдяки методу Gap filling. За характером вправа є умовно-комунікативною та рецептивно-продуктивною.

9. What differences and similarities does celebration of Christmas in the UK and Ukraine have? Divide in groups of 5-6 people. Each group needs to create a comparison chart on their assigned country. Use the large sheets of paper. Draw a line down the middle, labeling one side "UK" and the other side "Ukraine." Groups fill in the chart with similarities and differences they discovered in the text regarding Christmas traditions in both countries. Once every group is ready, present your comparison chart, discussing the traditions you found similar and different in the UK and Ukraine.

У дев'ятому завданні уроку учням необхідно на основі з'ясувати, які є відмінності та спільні аспекти святкування Різдва в Великобританії та Україні. Це завдання спонукає додатково повертатися до уривків тексту та колективній роботі, а також спрямоване на розвиток читацьких навичок та аналізу тексту. Додатково, його збудовано на методі Translation та є складовою післятекстового етапу. За своїм характером, ця вправа є комунікативною та рецептивно-продуктивною.

10. Reorder the sentences so they best represent the flow of the events in the text:

1. Christmas in Ukraine is traditionally celebrated on the 7th of January. This year (2023) the Orthodox Church of Ukraine will hold services on 25th of December.

121. Family gatherings, turkey, gifts, and having parties are some of the main things British think about at Christmas. Children share their gift wishes with Father Christmas, also known as Santa Claus.

122. In the Orthodox tradition, the holiday is preceded by a strict fast. From the evening of Christmas Eve or the morning of the 7th of January, it is common to go from house to house and carol.

123. Traditionally, 12 Lenten dishes are put on the table. For example, Kutya that is made from wheat with poppy seeds, honey, nuts and raisins.

124. Family gatherings, turkey, gifts, and having parties are some of the main things British think about at Christmas.

125. It doesn't matter what dishes we have on the table on this day, the main thing is that relatives and friends are there for a sincere and warm conversation!

126. Christmas in the UK is the most important holiday of the year. It is celebrated on December 25th.

127. In the UK, it's common for groups of singers to visit houses together to raise money for charity and sing classic Christmas songs called carols. Also, British kids

hang stockings at the foot of their beds, hoping they'll be filled with gifts by Christmas morning.

128. Christmas is a traditional family holiday when all relatives gather for a dinner. This is connected to the legend of the appearance of the Star of Bethlehem, which announced the birth of the Saviour.

129. The main Christmas meal is usually eaten around midday or in the early afternoon. However, there are plenty of other options available for vegetarians who don't eat meat at Christmas.

В десятій вправі учні повинні відновити хронологічний порядок інформації, наданій в тексті, що вимагає перечитування тексту. Це завдання засновано на способі Reordering та належить до післятекстового етапу. Вправа є рецептивно-репродуктивною та умовно-комунікативною за своїм характером.

11. Answer the following questions:

1. Which tradition from the text did you like the most?

130. Where do you get your gifts? What was your favorite gift?

131. Do you enjoy fireworks, or do you think they should not be allowed?

132. What makes you feel excited for Christmas?

133. What food is usual for Christmas in your country?

134. What do you normally do on Christmas Eve and Christmas Day?

У 11 завданні учні мають відповісти на сім питань. Це завдання ґрунтується на методі Asking/answering та спрямоване на розвиток комунікативних навичок, навичок читання, граматики та використання словникового запасу. Цей метод дозволяє учням уважно проаналізувати відповідні частини тексту для кращого розуміння його змісту. Вправа має комунікативний та рецептивно-продуктивний характер. Завдання є частиною післятекстового етапу.

12. Choose the correct answer to the following questions:

1. What is the traditional Christmas meal in the UK?

- a) Roast beef
- b) Roasted turkey, vegetables, and potatoes
- c) Pizza and pasta
- d) Sushi and rice bowls

135. What do British children usually do to share their gift wishes with Father Christmas?

- a) Send emails
- b) Burn a letter
- c) Call him on the phone
- d) Visit his house

136. What is a Christmas cracker in the UK tradition?

- a) A candy cane
- b) A toy nutcracker
- c) A small explosive device
- d) A party favor that makes a noise and contains a hat, joke, and small gift

137. In Ukraine, what is a symbolic dish on Christmas Eve that represents eternity?

- a) Kutya
- b) Uzvar

- c) Borscht
- d) Dumplings with cabbage

138. What is a common practice during Orthodox Christmas celebrations in Ukraine after the evening of Christmas Eve or the morning of the 7th of January?

- a) Caroling and scattering grains with wishes
- b) Hosting elaborate dinners
- c) Exchanging expensive gifts
- d) Lighting fireworks

139. How many Lenten dishes are traditionally placed on the table during Ukrainian Christmas celebrations, and why this specific number?

- a) 12 dishes, representing the days of fasting
- b) 10 dishes, symbolizing the commandments
- c) 12 dishes, symbolizing the apostles of Jesus Christ
- d) 7 dishes, representing the days of the week

140. What is the main similarity between Christmas in Ukraine and England according to the text?

- a) The date of celebration
- b) The type of food served
- c) Gathering of relatives for a family dinner
- d) The religious rituals observed

Дванадцята вправа пропонує учням обрати правильну відповідь із запропонованих варіантів у формі тесту. Вона спрямована на розвиток словникового запасу та розвиток навичок аналізу тексту, а також лексичних

навичок. Це завдання є умовно-комунікативним та рецептивно-репродуктивним за характером. Збудовано за допомогою способі Multiple choice.

ВИСНОВКИ

Ефективність навчального процесу пов'язана із рівнем розвиненості навичок читання, які залучає до використання знання з іншомовного досвіду для подолання труднощів у комунікації, що виникають через дефіцит мовних засобів. Головною ознакою розвинених компенсаторних навичок читання є здатність використовувати різні методи для розв'язання проблеми недостатнього рівня знань.

Під час аналізу нормативних документів та підручників встановлено визначення стратегії як загального напрямку навчальної діяльності, що визначає узагальнений спосіб, систему дій та загальний план для вирішення навчальних, пізнавальних завдань.

Виділяються певні вміння, такі як використання паралінгвістичних (позамовних) засобів, структури тексту та риторичних способів для розуміння значення невідомих мовних засобів на підставі лінгвістичних та контекстуальних

догадок; застосування перепиту для уточнення розуміння; використання перифразу/тлумачення, синонімів, еквівалентних замін для доповнення, уточнення та пояснення думки тощо.

Для розвитку навичок читання були розроблені завдання, які пройшли апробацію серед учнів середньої загальноосвітньої школи. Проаналізовано підручники з англійської мови для 8 класу, затверджені Міністерством освіти і науки України. Це дозволяє зробити висновок про ефективність запропонованих завдань і вирішити подальші завдання з формування та розвитку компенсаторних навичок читання, які виникають у процесі навчальної діяльності.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. А. Несвіт – Підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти — 2-ге вид., перероблене. — Київ: Видавництво «Генеза» — 2021
2. Біографія Агати Крісті — <https://www.biography.com/authors-writers/agatha-christie>
3. Біографія Агати Крісті — <https://www.britannica.com/biography/Agatha-Christie>
4. Буренко В. – Підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти — 2-ге вид., перероблене. — Харків: Видавництво «Ранок» — 2021
5. В. О. Сухомлинський – Особливості розвитку навичок читання школярів за допомогою техніки «Кольорового читання» - <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/24629/1/Vlasiuk.pdf>
6. Державний стандарт початкової освіти – Кабінет Міністрів України – 2019 - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>

7. З. Дудник – Сигментація на акустичні склади для компілятивного синтезу англійського мовлення // вип. Лексикографічний білжотень – 2006
8. Зайченко І. В. Педагогіка / І. В. Зайченко. – К. : Освіта України, КНТ, 2008. – 528 с.; Пальчевський С. С. Педагогіка / С. С. Пальчевський. – К. : Каравела, 2007. – 576 с.
9. Закон України про забезпечення функціонування української мови як державної – 2019 - https://test.insat.org.ua/files/nav/law/1/zakon_mova.pdf
10. Закон України про освіту – 2019 -<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
11. Карпюк О. Д – Англійська мова (8-й рік навчання) — English (Year 8) : підручник для 8-го класу закладів загальної середньої освіти — 2-ге вид., перероблене. — Тернопіль : Видавництво «Астон», 2021. — 272 с
12. Кодлюк Я. П. Теорія і практика підручникотворення в початковій освіті : [підруч. для магістрантів та студентів пед. ф-тів] / Я. П. Кодлюк. – К. : Інформаційно-аналітична агенція "Наш час", 2006. – 368 с.
13. Концепція мовної освіти в Україні – Проект – https://osvita.ua/doc/files/news/132/13273/Concept_L_education.doc
14. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика - Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
15. Н. Є. Мойсеюк – Педагогіка – 2007
16. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов – Міністерство освіти і науки України – 2017
17. Олексенко І. В. – Формування фонемантичної компетенції у дітей дошкільного віку у процесі вивчення англійської мови // Social function of science, teaching and learning - 2020
18. Панова Л. С, Андрійко І. Ф., Тезікова С. В. та ін - Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах - Видавничий центр «Академія» - 2010

19. Полонська Т.К. – Методи навчання читання іноземною мовою учнів початкової школи. Проблеми сучасного підручника – 2017 – Вип. 18.
20. Пометун.О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід / О.І.Пометун, Л.В.Пироженко. – К., 2002
21. Чайка В. М. Основи дидактики / В. М. Чайка. – К. : Академвидав, 2011. – 240 с.
22. Штанько Я. В. – Формування фонологічних навичок англомовного читання за допомогою техніки “Shadowing” – Вісник студентського наукового товариства - НДУ ім. М. Гоголя – 2018
23. Christmas Traditions in Ukraine — Yuliia Matalinets — 2022

**ALFRED NOBEL UNIVERSITY ENGLISH PHILOLOGY AND
TRANSLATION DEPARTMENT Bielikov Vadym**

**Developing Reading Skills in the English Language
Classroom in Grade 8 of a Secondary School**

**Scientific supervisor Halkina Y. V., Associate
Professor**

**Dnipro
2024**

English is known to be the most widely spoken international language, uniting various spheres of human activity, such as business, science, culture and education. In today's world, English proficiency is essential for success in any field of employment. Learning this language plays a critical role in the educational process, developing not only communication skills, but also contributing to the overall development of the individual, increasing respect for English-speaking cultures and deepening linguistic and country knowledge.

This paper is devoted to the study of methods of developing English reading skills among 8th grade students. The relevance of this topic lies in the fact that in the modern world, the ability to read and understand foreign language texts is becoming increasingly important due to the large amount of information and achievements in fields such as science and education, which are not only not standing still but are constantly evolving. Reading, as a means of communication, is one of the most important aspects of every person's speech activity and is undoubtedly necessary for successful foreign language acquisition, according to the requirements of curricula and standards.

The purpose of this course work is to study the methodology of developing the English reading skills of 8th grade students. To achieve this goal, the following tasks have been formulated:

- To analyse the state educational documents on the development of English reading competence for the 8th grade.
- To define the goals and content of the development of English reading competence for 8th grade students.
- To clarify the requirements for reading texts, tasks and criteria for their selection for the development of reading skills in English for 8th grade students.
- To analyse English language textbooks for grade 8.
- To select and create authentic texts for the development of 8th grade English reading skills.
- To develop fragments of lessons for the development of reading skills in English for 8th grade students.

There is no doubt that the process of reading and extracting information is essential for communication and social activity. This type of written communication allows us to share experiences in various spheres of life, develops thinking, expands the emotional spectrum of a person, and influences the overall process of education and upbringing. These skills help a person to successfully navigate the growing flow of information, build their own path in learning, taking into account their own needs and opportunities provided by the modern education system.

The issue of forming reading skills in English was considered through the prism of the theory and practice of speech activity. The most noteworthy are the works by G. Malkovsky, T. Polonska, N. Khatniuk, E. Gribachev, L. Jeanson, V. Paranina, M. Ovdiiia, O. Kasyan, O. Dorofeeva, T. Markova. The works of such methodologists as L. G. Krasnobai, L. V. Grub, M. Komander, M. de Guerrero, S. Palchevsky, play an important role in this context.

The following methods were used to achieve these objectives:

- Analysis of existing state educational documents.
- Evaluation of authentic English language teaching and learning materials.
- Selection of teaching materials.
- Development of detailed lesson plans for the 8th grade of a secondary school.

The scientific novelty of this study is revealed in the implementation of the theoretical foundations of the development of reading skills in English for 8th grade pupils.

The practical significance of this work lies in the development of lesson fragments aimed at developing 8th grade pupils' English reading skills, which can be used in English lessons in secondary schools.

The topic of the thesis was "Development of Reading Skills in English Classes in Grade 8 of a Secondary School". The research was conducted on the basis of English language textbooks for 8th grade students published by Ukrainian publishers such as A. Nesvit, O. Karpiuk and V. Burenko.

The effectiveness of the learning process is related to the level of development of reading skills, which involve the use of knowledge from foreign language

experience to overcome communication difficulties arising from the lack of language means. The main feature of developed compensatory reading skills is the ability to use different methods to solve the problem of insufficient knowledge.

The analysis of regulatory documents and textbooks revealed the definition of strategy as a general direction of educational activity that defines a generalised method, system of actions and a general plan for solving educational and cognitive tasks.

Certain skills are distinguished, such as the use of paralinguistic (by-order) means, text structure and rhetorical methods to understand the meaning of unknown language means on the basis of linguistic and contextual guesses; the use of questioning to clarify understanding; the use of periphrasis/interpretation, synonyms, equivalent substitutions to supplement, clarify and explain an idea, etc.

To develop reading skills, tasks were developed and tested among secondary school students. English textbooks for grade 8 approved by the Ministry of Education and Science of Ukraine were analysed. This allows us to draw a conclusion about the effectiveness of the proposed tasks and to solve further tasks for the formation and development of compensatory reading skills that arise in the course of educational activities.